ПО КОНФІСКАТІ НАКЛАД.

Nr. 183 (15.262). Lwów, niedziela 13. sierpnia 1939. Rok LX.
Ч. 183 (15.262). Львів, неділя 13. серпня 1939. Рік LX.

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телеґр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвартьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ

ЦЕНТРАЛЬНА
Малопольська Каса Ощадности
У ЛЬВОВІ
(раніше Галицька Каса Ощадности)
РІК ОСНУВАННЯ 1843 р.
Установа публичного права
Видає ощадностеві книжечки на імя і предявника та для вигоди публики книжечки ощадностево-туристичні з правом піднимання по зол. 200— денно
з порукою держави
Веде рахунки біжучі і чекові.
РЕЗЕРВОВІ ФОНДИ: 6,200.000 зол.
405 Замісцеві вплати — П. К. О. 500·198.

ВКЛАДКОВА КНИЖЕЧКА
ЦЕНТРОБАНКУ
ЛЬВІВ, ул. 3-го Мая ч. 15, тел. 204-33, 226-33.
це одна з найбільших цінностей українського дому.

Концесіоноване підприємство самоходово-перевозове Брати Дмитерки
ЛЬВІВ, РИНОК 43. — Тел. 272-48.
поладоджує всякі спедиційні чинности та перевозі зі
39 13 всіх і до всіх місцевостей краю. 1-50

Перед виїздом
на відпустку чи на ферії
обезпечіть безумовно домашню обстанову, одяги, постіль, білля і т. п. від крадежі влому в Товаристві взаїмних обезпечень
„Дністер",
у Львові, вул. Руська ч. 20.

Німеччина домагається, щоб Франція не мішалась до східно-европ. справ

КОМУНІКАТ АВАСА.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас оголосив таку вістку, яку передрукувала вся пополуднева паризька преса:

„Як виходить з інформації одного закордонного джерела, мін. Рібентроп вислав до мін. Бонне лист, в якому зясував становище Німеччини супроти Гданська та домагання, щоб Франція не мішалася до справ Східної Европи, які належать виключно до Німеччини".

У французьких міродатних колах заявляють: 1. липня мін. Бонне зясував німецькому амбасадорові у розмові становище Франції до гданського питання. Небавом амб. Вельчек з уповноваженням Рібентропа зложив Бонне вербальну ноту, в якій пояснив становище Німеччини до вільного міста.

Італія не зменшує армії

ХОЧ МАНЕВРИ ПОКІНЧЕНІ.

РИМ. Стефані повідомляє, що по маневрах рішено звільнити річники 1901 і 1912, покликані на маневри. Зате рішено покликати на вправи, що триватимуть від 21. ц. м. до жовтня ц. р., річники 1902 і 1910, крім того старшин та підстаршин з 6-ох річників: 1910, 1901, 1903, 1905, 1906.

У римських військових колах підкреслюють, що чисельний стан італ. армії не зміниться: на місце двох здемобілізованих річників прийдуть два нові; є це — мовляв — оправдане з огляду на міжнародне положення.

ЗВІТ ПРО МАНЕВРИ ДЛЯ МУСОЛІНІЯ.

РИМ. Стефані повідомляє, що ґен. Паріяні зложив Мусолініеві звіт про хід та висліди недавніх маневрів.

СТАН УКРІПЛЕНЬ НА ФРАНЦУЗЬКОМУ КОРДОНІ.

Італійське та німецьке радіо повідомляє, що маршал де Боно перевів інспекцію альпейських укріплень, які тягнуться від швайцарського кордону до Середземного Моря та ствердив, що вони в дуже доброму стані — ніяка ворожа армія не може вдертись до Італії. Їхню залогу становлять спеціяльно вишколені відділи граничної охорони.

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПРИНЯВ ЗАКОН У СПРАВІ НАСЕЛЕННЯ ПІВДЕННОГО ТИРОЛЮ.

РИМ, ПАТ. Законодатна комісія палати фашистівських союзів і корпорацій приняла одноголосно урядовий законопроект про італійських громадян німецького походження з Горішньої Адиґи, які зрікаються італійського громадянства. Цей законопроект є — як відомо — вислідом італо-німецького порозуміння.

Зальцбурзькі розмови тривали ціле пополудне.

ЗАЛЬЦБУРҐ, ПАТ. По сніданку, що його уладив мін. Рібентроп на честь мін. Чяна у замку Фушль почались розмови обох міністрів. Вони тривали ціле пополудне, до пізного вечора.

Вечором оба міністри з окруженням спинились у готелі Вайсрос над озером Вольфґанґзе. У суботу Гітлер прийме Чяна у Берхтесґадені.

ПРО ЩО ГОВОРИТИМУТЬ У ЗАЛЬЦБУРҐУ.

РИМ, 11. 8. Мін. Чяно прибув уже до Зальцбурґа. На підставі добре поінформованих кол темою нарад у Зальцбурґу будуть такі справи: 1) Гданськ, 2) Співпраця між Італією, Німеччиною та Японією. 3) Ситуація на Балкані.

„ВІСЬ" СКРІПИТЬ АКТИВНІСТЬ НА БАЛКАНАХ?

БУДАПЕШТ, ПАТ. У тутешніх політичних колах привязують велике значіння до стрічі у Зальцбурґу. Хоч ті кола не є зорієнтовані про тему розмов, вони висловлюють думку, що після розмови двох міністрів скріпиться активність політики „осі" на Балканах.

—o—

Значіння зальцбурзької стрічі

В НАСВІТЛЕННІ ІТАЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

РИМ. СТЕФАНІ. Італійська преса підкреслює ваґ устрічі Чяно з Рібентропом як маніфестацію чуйности оси у теперішній ситуації.

„Пополо ді Рома" відповідає на голоси чужинецької преси, що є це нормальний контакт з метою: загально розглянути положення.

В НАСВІТЛЕННІ БРИТІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

Як подає італійське радіо, британська преса присвячує чимало уваги зальцбурзькій стрічі.

На погляд „Таймса" ініціятиву до тої стрічі дала Італія, яка хоче знати, що плянує Німеччина на найближчий час. Яка роля буде Італії: чи вона дасть Німеччині повну підтримку, чи буде намагатися її спинити — про те можна читати ріжні думки.

Англійські часописи припускають, що у зальцбурзьких розмовах порушать такі справи: 1. Гданська, 2. Мадярщини (у звязку з мадярсько-румунським загостренням), 3. Японії, яка хоче приступити до італьо-німецького військового союзу.

Військові переговори в Москві починаються в суботу перед полуднем.

ШЕФИ АНҐЛЬО-ФРАНЦУЗЬКОЇ МІСІЇ У МОЛОТОВА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Як подають з Москви, члени франко-британської місії були у пятницю в 15. год. у марш. Ворошилова, якому представили їх оба амбасадори. В год. 17. шефи місії, адм. Плянкет та ґен. Думан були разом з амбасадорами у Молотова.

Вечором нарком війни видав бенкет у честь гостей.

Розмови з представниками совітської армії почнуться у суботу в 11. год.

СТАН МОСКОВСЬКИХ ПЕРЕГОВОРІВ.

Совітський амбасадор у міністра Бонне.

ПАРИЖ, АВАС. Мін. Бонне приняв совітського амбасадора Суріча та відбув з ним розмову про розвиток московських переговорів.

У політичних колах припускають, що ті переговори не насуватимуть засадничих труднощів. Штабові розмови йтимуть у прихильній атмосфері.

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (182) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо, як у рішенні львівського городського старости) цілу статтю з наголовком, що починається від слів „За кулісами". Поліція забрала видрукований наклад, ми видали другий.

Румунський король у Царгороді.

РОЗМОВА З ТУРЕЦЬКИМ ПРЕЗИДЕНТОМ ТА МІНІСТРОМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

ЦАРГОРОД, ПАТ. Румунський король причалив на своїм яхті до Царгороду та відвідав турецького президента Ісмета Іноню у його резиденції над Босфором.

Підчас візити був приявний турецький міністр закорд. справ та румунський амбасадор в Анкарі.

—o—

Міжнародня пливкість
та український політичний наказ.

Львів, 11. серпня 1939.

(К.) Якби ми хотіли одним словом схарактеризувати сьогоднішню історичну добу, то, здається, найкраще на це надавалось би слово: пливкість. Справді, сьогодні події ганяють одні за одними, заскакують нас, перевертають горі дном те, до чого ми звикли, не дозволяють ні на хвилину відпочати, ні створити собі якусь картину чи погляд на конфігурацію дійсности. Гасла, що могли бути почесним і тривким здобутком цілої культурної доби, стають за одну ніч безвартісною фразою (самовизначення народів), політичні акти, на яких спіралися взаємини держав і народів, перемінюються в одній хвилині дослівно у свистки паперу (пакт неагресії Польща—Німеччина). Чи є в політичній історії приклад, щоб суверенні держави тратили свою суверенність не в часі тижнів чи місяців, лише за кілька годин чи хвилин? Але людина до всього може звикнути, навіть до браку льогіки в політиці, навіть до пливкости, як до історичної засади. Адже звикаємо поволі до „війни нервів", живемо якось у вічній непевности, що принесе завтра, перестає нас дивувати сліпа вулиця, в якій бачимо не лише сучасну політику та зброєння, але й економіку, міжнародне право та етику. Тільки до одного не можемо звикнути: до того, що не вміємо схопити закону тієї пливкости, не можемо схопити в якісь закони божевільного танку сучасних подій, знайти в них якийсь глузд, що вказав би нам, коли буде кінець, який він буде та... чи взагалі буде. Один із закордонних журналістів назвав цю безпомічність, у якій ми нині опинились, так: „Наш розум капітулює перед ірраціональним динамізмом теперішньої дійсности".

Нехай би в цьому було і трохи перебільшення. Нехай і це окреслення теж небагато каже. Всеж як одиниці ми мусимо признатися до безрадности супроти сьогоднішньої політичної непевности і пливкости. Чи маємо право до цього признаватись як національна збірнота? І чи є взагалі доконечне, щоб почуття безрадности, яке огортає нас як одиниці супроти міжнародного вихру подій, мусіло над нами тяжіти і в нашому прилюдному житті і в нашій національній політиці?

Не будемо перечити, що безрадність у політиці це катастрофа. Це відчувають усі народи. І як не дивно: щоб забезпечити себе і своє істнування перед динамізмом теперішньої дійсности, перед якою капітулює розум, вони висувають новий динамізм, теж ірраціональний: **динамізм своєї волі до життя.** Коли неможливо побудувати безпеку на засадах розумних політичних пактів, чи етичних гасел, бо така безпека мусить залежати і від чужого стороннього чинника, то — кажуть ці народи — треба її будувати на власних можливостях, доведених до максимум. Це не припадок, що ідея Ліґи Націй була можлива лише тоді, коли засади самовизначення ще не похоронили. І не припадок, що сьогодні, в добі права на життєвий простір лише сильних народів, народи слабші не відкликуються до нікого, радше не вірять нікому, лише собі самим та зі себе добувають непоборну енерґію. Гасла „власних сил", боротьби „на життя і смерть", чи до „останнього мужчини і жінки" — це сьогодні не фрази. Це той закон, яким малі народи схоплюють сьогоднішню пливкість, засада, яка не дозволяє капітулювати їхній волі до життя перед динамізмом теперішньої історичної дійсности, хоч перед нею капітулює розум. Ці гасла усувають безрадність у національній політиці малих народів, дають їм почуття самопевности і точку оперття та зроджують у них надію на перемогу у прийдешній зустрічі ґіґантів.

Все, досі сказане, може видаватися чистою теорією, коли з міжнародньої пливкости перескочити в українську. Можна казати, що гасло боротьби до „останнього мужчини чи жінки" має глузд у відношенні до народів, нехай би малих, та всеж до народів, що мають свої державні організації. Одначе — можна казати — для нас воно без змісту, так з ним, як і без нього: нашої політичної дійсности воно не поправить, „орієнтації" в політичній практиці нам не дасть.

На нашу думку такий підхід не схоплює суті проблеми. Гасла, що їх загрожені народи сьогодні підіймають, гасла „власних сил" чи „боротьби на життя і смерть", дозволяють їм перевести своєрідні „передвоєнні реколекції", себто поставити свій воєнний потенціял на висоті, підготовити справність мобілізації, перенести надзвичайні видатки воєнних тягарів, усунути внутрішні тертя та довести до національної консолідації, словом, створити моральне та матеріяльне воєнне поготівля в цілому народі. Рішення боротися при всяких умовинах, віддання своєї особистої долі під один наказ — стають силами, що виростають до велитенських розмірів, коли вони загальні, всенаціональні. Найближча будучність покаже, наскільки вони непоборні.

Труднощі сьогоднішньої української політики в тому, що вона не наставила себе на теперішню пливкість міжнародніх відносин, не дала таким гаслам як „власні сили", „боротьба на життя і смерть" власного українського змісту, що відповідав би теперішній історичній добі.

Ці явища хочемо пояснити кількома прикладами. Сьогодні розуміємо потребу розбудови українських політичних і громадянських сил більше, ніж колинебудь давніше. Та всеж ми не вміли досі створити одного осередка національної диспозиції, який ці сили упорядковував би і зробив би їх підметом політики. Колись таку відсутність осередка диспозиції й одночасну розбудову „власних сил" можна було погодити і вважати навіть доцільною. Поставити поруч себе сьогодні такі дві речі — це політ. абсурд. Розбудова політ. сил у добі теперішньої політичної пливкости і кожночасної можливости вибуху без одночасної їх концентрації радше ослаблює національний орґанізм, ніж його скріплює, а навіть може у критичному менті довести до важкої політичної анархії. — У нас сьогодні досить загально покутують пошуканки за якоюсь „орієнтацією". Тимчасом оцінка міжнароднього положення каже, що ані якакебудь орієнтація неможлива, ані вона потрібна. Нема ніодної европейської потуги, яка мала б політичний плян у відношенні до українців. Тим не менше в нас люди надіються на щось, що станеться для нас — без нас. І тому досить важко боротися з чужими аґентурами, які в чужому інтересі поширюють на нашій території неспокій та навіть провокують до зайвих виступів. Таксамо затемнена в нас потреба жертви. Кожний хотів би „терпіти". Тимчасом не вільно жертвувати собою лиш для заспокоєння своєї потреби жертви. Наражувати себе й інших, приватних людей і установи, без політичного оправдання — це не лише безцільне марнування „власних сил", але і служба чужим: створювання пригожих умовин, де чужі сили можуть проявитися. — Врешті ми не надто вміємо зберегти рівновагу духа та спокій супроти стану і подій, які переживаємо на нашій території. Через те ми не можемо опанувати настроїв, або опановуємо їх з великим зусиллям. Тимчасом політики не можна вести під впливом нереальних почувань: наше подразнення, хоч може обєктивно оправдане, робить послугу чужій політиці.

Ось так гасла „власних сил" і „боротьби до останнього вояка", що в інших народів витворюють детермінацію та підтягають їх до стану, в якому вони зможуть протиставитися загрозі їхнього істнування — у нас не знайшли ще українського реально-політичного вияву, що відповідав би теперішнім потребам української політики. Ми є ще в нашому нутрі теж у стані пливкости. Тимчасом від нас залежить її опанувати. Від нас залежить, чи дозволимо нашому політичному розумові капітулювати перед динамізмом сучасної дійсности.

Підсумовуючи, можемо сказати, що сьогоднішня історична хвилина вимагає від нас: упорядкувати українські живі сили, щоб не підіймалися проти себе та підтягнулись до найвищого ступня своїх спроможностей; підпорядкувати їх під один осередок української диспозиції; не шукати ніякої політичної орієнтації; вважати кожну чужу інспірацію диверсією проти української політики, такою, що відвертає увагу від її потреб і завдань; треба нам зберігати живі сили народу; зберігати спокій.

Коли тривожні настрої, шукання виходу і свою поведінку піддамо під накази отсього українського закону, опануємо почуття безрадности, яке непотрібно нас сьогодні огортає. Тоді теж створимо звязок поміж міжнародньою пливкістю та нашим життям, звязок, який не буде нам раз-у-раз загрожувати, виснажуючи наше збірне життя, замість його зміцнювати.

Мікроскопи і лаборат. приладдя
фабричний склад „ГЕЛІОТЕРМ"
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. (будинок Шпрехера).

Швайцарське літо.

(Від власного кореспондента).

Женева, 7. серпня 1939.

Швайцарець, що пообіцяв би сплатити комусь борг у літі, міг би цілком добре цього не робити, покликаючись на те, що літа властиво нема. Сонце цього року тут є найбільш пожаданим гостем, що появляється на жаль досить вийнятково. Метеорольоґічна ініціятива перейшла у руки західніх держав, що пересувають через Юру невпинно маси дощевих хмар до Швайцарії та Німеччини. Дослідники погоди стали істориками сягаючи глибоко в минувшину, щоб знайти потрібні порівняння з холодною і мокрою теперішністю. Інші знову шукають пояснень не лише сучасних політичних подій, а і прикрих примх підсоння — в астрольоґії. Деякі поважні тижневики дають на основі астрольоґічних обчислень своїм читачам певні вказівки не лише щодо того, що вони повинні робити, а чого мають уникати підчас найближчих 60 днів, докидають ще пояснення щодо явищ нашого найближчого неба.

Деякі швайцарці ставлять сумний стан сучасного літа на карб комети, що зачепила нас своїм хвостом, але не дуже нарікають, знаючи, що комети спричинювали вже не лише смерть коронованих осіб, які Швайцарію справді лише посередньо обходять, але і війну, яка її може безпосередньо обходити, не зважаючи на повну невтральність. Поважна частина швайцарців врештою, головно молодого віку, поводиться так ніби літо цілком нормальне, дивляться на календар, а не на термометер, і розігнавшись скачуть коміть головою у свої численні озера. Вони дають добрий приклад і чужинцям, головно британцям, що приїздять численно до Швайцарії відпочити від німецько-італійської неприязни і французької приязни. Інші знов намагаються вилізти на гори понад хмари, не зважаючи на сніг, що сходив уже до 1500—1800 метрів та робив неможливим автомобілевий рух на деяких провалах.

Назагал туристичний рух цього літа в Швайцарії лише на 5—6% нижчий від торішнього. Шкоди злої погоди, що гонить туристів на південь, вирівнюють потрохи вистави, найкращих мистецьких творів мадридського музею Прадо, в Женеві, та національна швайцарська вистава, в Цюриху. Число її відвідувачів переступило недавно пять міліонів. Пятиміліоновим відвідувачем був один старший швайцарський урядовець, якого привитав урочисто голова вистави і запросив на обід, з промовами зрошеними швайцарськими винами.

Національне швайцарське свято 1-го серпня випало в цім році особливо врочисто. Швайцарці згадували заснування своєї Конфедерації того дня 1921 р. на полонині званій Ґрітлі. Тут зійшлися як звичайно представники швайцарських кантонів, урядів, орґанізацій та громадянства, яких 2.000 осіб, щоб споминами про минуле скріпити себе. Дня 1-го серпня святкували швайцарці і 25-ті роковини цього памятного дня 1914 р., коли Федеральна Рада проголосила загальну мобілізацію. На полонині Альменд виголосив президент Еттер святкову промову звертаючись передусім до змобілізованих тоді старшин та вояків швайцарської армії, які за час чотирохлітньої війни вартували на кордонах держави, обороняли її невтральність. Він пригадав у своїй промові те, що зазначив в березні цього року: „Кожний повинен памятати слова Миколи з Флюе: Не мішайтеся до справ інших. Наша зброя повинна боронити нашу недвозначну невтральність."

Промову президента попередила дуже імпозантна маніфестація готовости армії до бою, якій приглядалися приблизно 50.000 цікавих, з трьох боків полонини Альменд біля Ціріху.

Вправи спрямовано в четвертий бік проти схилу 800 метрів високої Ітліберґу. Брали в ній участь ріжні роди зброї, скорострїли, міномети, артилерія, зокрема протилітакові гармати, моторизовані частини і т. ін. Гостра стрілянина до рухомих і нерухомих цілей на схилі гори доказала велику вправність швайцарських стрільців, як це стверджує і закордонна преса. Вправи закінчились наступом на гору штурмових частин під охороною штучної мряки.

Швайцарці вірять у свою армію і це причиняється до того, що по місяцях нервовости і занепокоєння вони вертаються до нормальної рівноваги. Національне свято відбулось у настрою справжньої безжурности. На шпилях і схилах гір палали багаття та вогні відбивалися в озерах. Повз них пропливали пароплави осяяні ріжнокольоровими стяжками електричних лямпок, повні розвеселеного люду, з оркестрами на чердаках. По містах відбувались на головних площах масові збори громадянства, голосники розносили широко промови його представників перемішані з вибухами святочних петард і свистом ракет. Вільний нарід святкував свято заснування своєї державної волі і незалежности, які зумів утримати непорушно шість і пів віків і які готовий боронити далі.

М. Данько.

Івоніч Живець

КНЯЗЬ ЙОДОВИХ ВОД.

Лікування в Івонічу завдяки загальному вживанні в медицині — йоду і брому, вказане дуже численним хоробовим одиницям.

З польської преси.

Українські радіові авдиції та ендецька політика.

У Станиславові за кілька місяців мають збудувати і пустити в рух велику радіостацію. Під враженням повідомлення про цей факт львівське „Слово Народове" (з 11. VIII.) поспішилось помістити статтю якогось п. Тур-ського, в якій той автор після засадничої апробати пляну урухомлення у Станиславові окремої радіовисильні для вжитку Підкарпаття та Гуцульщини повів несамовиту кампанію проти українських радіових авдицій взагалі.

Хоч радіостації у Станиславові ще навіть не почали будувати, проте по словам п. Тур-ського

„польське громадянство Станиславова зачинає вже поважно тривожитись, і — як каже п. Тур-ський — треба признати, що ця тривога не безпідставна".

Цей переляк має — згідно з ревеляцією п. Тур-ського — свою причину в дивному становищі централі Польського Радія в... українській справі.

„Польське громадянство — пише слово-народівський публіцист — мучить питання, чи дирекція Польського Радія не захоче з цієї станиславівської радіовисильні зробити станицю з надмірним числом „українських авдицій", чи не захоче цією дорогою **відтяжити** саме з тих авдицій **львівську радіовисильню,** на якої терені львівське громадянство даремно бореться за **усунення** з програми безвартісних зрештою і тільки для „кокетерії українців" поміщуваних авдицій".

Розігнавшись отак до наступу проти українських авдицій не тільки в істнуючій львівській радіовисильні, але також проти таких авдицій у неістнуючій ще станиславівській радіостації, автор статті у „Слові Народовім" не хоче залишити ніякого сумніву щодо того, що його протиукраїнська аґресія на радіовому відтинку є вислідом **чисто політичних міркувань, зроджених з ендецької україножерної ментальности:**

„Бо — пише він — і у Львові і на всій станиславівській землі польське громадянство не признає і не признаватиме ніякої української справи!... Отже не може бути мови про українські авдиції в тій новій станиславівській радіовисильні!"

Можуть бути — резонує п. Тур-ський — руські або гуцульські авдиції — в окресленій мірі, — одначе перед штучним та безцільним „українізуванням Східної Галичини (в оригіналі: Малопольскі Всходней) та польських станиць **станиславівське громадянство категорично згори застерігається".**

Автор статті „Слова Народового" домагається ще, щоб управителем майбутньої радіовисильні у Станиславові був поляк зі Східної Малопольщі та щоб при навязуванні контакту і співпраці з орґанізаціями й культурними товариствами у Станиславові поминено „українське закуси і махінаціє жидовске", тобто, щоб усі місця в майбутній станиславівській радіовисильні заняли виключно поляки.

Коли так докладно займаємось черговими протиукраїнськими публіцистичними продукціями якогось ендецького україножера, то тільки тому, що на його прикладі проілюструвати можна, як на долоні, сліпий, навіть нельоґічний фанатизм деяких людей.

Львівська радіовисильня діє **на території,** де ніхто, навіть сліпець, не всилі **переочити** співгромадян українців. Коли по словам **автора** статті у „Слові Народовому" правдою **є,** що львівське громадянство зпід прапору **того часопису бореться за усунення українських авдицій з львівської радіовисильні, то такою самою, рівновартною та рівносильною у правових відносинах правдою є, що у самому Львові кілька тисяч громадян українців абонує авдиції львівського радія м. і також тому, що хотіли б почути в ньому ширшу та багатшу українську програму.** Коли „Слово Народове" українські точки авдиції львівського радія кваліфікує **як** „безвартні" і поміщувані у програмі тільки **для** „кокетерії українців", то не входячи **з ним у спір** щодо артистичної чи річевої вартости **деяких** авдицій львівського радія взагалі, **треба сказати,** що без українських та жидівських допоміжних виступів зацікавлення львівськими радіовими авдиціями серед публики **впали би навіть** до половини. Це суща правда, яку важко заперечити. І колиб громадянською думкою тих польських кол, що гуртуються біля „Слова Народового" та ендецької партії, кермував тільки здоровий розум, а не хороблива, фанатична ненависть до всього, що українське, **то вони самі старались би притягати до культурної творчої праці частину, якої має виконувати радіо, всі**

ЛІКАРІ осудили

А ВЛАДА УСТІЙНИЛА В УРЯДОВОМУ СПИСІ ЛІКІВ І ХЕМІЧНИХ СПОЛУК, ЩО ФОРМА І ПРИКМЕТИ (ОТЖЕ І ЗДОРОВЛЯНІСТЬ) ОЦТУ З ОЦТОВОЇ ЕСЕНЦІЇ Є ТІ САМІ, ЩО ПРИ ФЕРМЕНТАЦІЙНІМ ОЦТІ. ОТЖЕ ВЖИВАЙТЕ ДО КОНСЕРВ І МАРИНАТ ЧИСТОГО, БЕЗБАКТЕРІЙНОГО І ТРИВКОГО ОЦТУ З 80% ОЦТОВОЇ ЕСЕНЦІЇ ВИРОБЛЮВАНОЇ ЗАВЕДЕННЯМ.

ZAKŁ. CHEM. **GRODZISK** „РАК" на бутелці.

І. ГОЛОВАЦЬКИЙ.

Літо над Збручем.

На надбережному камені щулить великі очі до сонця зелена жаба. Потім плигає в воду, щоб вилізти в іншому місці густих заплавин. Гнилозелена вода пливе спокійно, підстрибуючи деяде на камінні-мілині. І як де Пан Біг створив для зеленоногих створінь рай, то над цією подільською річкою. Очерет пахне розпареним болотом, тихо хитаються віття безсмертних українських верб, удалі шумить вода на мілині як водопад. Сонце вперлося в яр Збруча, зібравши промені прожектором. Шкварне полудне.

Довкола тихо і безлюдно. Потойбіч на полях ще дехто дожинає. Праворуч за селом починається ліс, великий — тягнеться понад сам Збруч до третього села. Вгорі село, ціле в садах (морелі до „Центросоюзу"). Під селом каменоломи, а далі ліворуч йде висока, стрімка стіна берега. За закруті річки висока верба з відломаною гилею. Це природна трамполіна для сільських пливацьких новиків-скакунів. Якийсь силач знищив цей цінний прилад і тепер ніхто не скаче. Річка в тім місці стала мілкіша, то й тімя може боліти. Тепер тут купають коней, а в суботу та неділю усе із села, що рухається — приходить побрикати у воді.

Звідсіль іде мала стежечка понад збручанські очерети. (Це так шумно можна назвати) Зжатий загін жита над самим берегом. Потім стежка входить у джунглю з... кукурудзів. Між ними гордо як принсоп повірають широкі соняшники. На них рої бджіл. Пахне вогка земля, пахнуть „курудзи" (як скорочено люди кажуть) — тим добревідомим запахом із царини фізіольоґії. „Курудзи" — місце роздумувань і зідхань.

Потойбіч — величезний лан кукурудзи. Нараз дві кукурудзи підносяться з землі і починають рухатись. Це два товариші-ґранічери в зелених шапках (округлих, салдатських), в таких самих чоботах, з довгими багнетами Як за Шевченка. Навіть форма не змінилася! Товариші розглядають другий бік далекозидом. Потім знуджено відвертаються, сходять униз до самітної хатини й обривають собі вишні. Хата покинена, сумна — ніхто не мешкає там. А сто метрів від неї починається село. Хати з городами присілись над самим Збручем. Та все це — ціле село відгороджене від ріки — високим камяним муром. Майже символічний китайський (чи совітський) мур. Самі мешканці села лупали беріг, формували камені і відгороджували себе від гнилого світу. Тепер хати пусті, бо їх мешканці — члени колгоспу, працюють ударно і громадно.

Сонце розсипає жар пригорщами. Блакитне небо зашарілось від спеки. Здалека, із цього боку долітає співанка пастуха. Потойбіч як далеко сягнути оком — лани із рядами кіп. У кількох місцях якісь загороди. Цілими тижнями вовтузились там люди-мурахи, раз-у-раз повітря сколихували вибухи (розсаджували скали?). Може яка „лінія Сталіна", батька квітучих народів? Хіба одна чапля, що все рано й над вечір пролітає із ліса за Збруч (без пашпорту!) — знає щось про те.

Вода у Збручі хлюпоче і блакиттю запрошує до себе. Розуміється, тільки до половини. Метер задалеко і може бути погано. У прозорій воді плигають риби (нераз здорові щупаки!) — на березі мріють жаби. Неґіґієнічна звичка носити купальні (одно)строї не має над Збручем права громадянства. Маляр, заховавшись у кущі, міг би захоплюватись і малювати картини в роді: „Жінки в купелі", „Сатир на коні" тощо. І все над Збручем пражиться до сонця. Грають рої мушні, і водна змія, гордо виставивши голову, пливе напоперек річки як боєве судно.

А літні вечорі чудові. Тільки використаний поетами та непоетами місяць уступає місця Марсові, що червоною цяпкою мерехтить над землею. Цього літа він найближче землі, найбільш актуальний, як повідомляють астрономічні обсервації. Щойно в 1955 р. він знову буде так близько. За Збручем гуде молотілка, блимають електричні світла. Колгоспники-стахановці працюють видно на зміну. Бо гудіння мотору приглушує музика голосних труб. Ливе в місячну, вибачте — марсову ніч продстарський фокстрот „вальс"... Партія колгоспників, що скінчила працю в день, танцює. Подивися гнилий, буржуазний світе, як бавиться квітуча Україна! Як нам ударно-весело! Га, га!

Колиж прийде слота тиждень дощевого плачу видовжується у місяць. Подільське болото, мряка налягає на Збруч, нудьга плентається по хаті. Радіо не грає (акумулятор буде за тиждень...), до найближчої випозичальні книжок... 25 км. Якось так по вакаційному блаженно. Тоді не приходить нічого путнішого до голови як... написати вакаційний фейлетон. Нехай знають ті, що не вміють, як виглядає поезія під розмір фейлетончику і під смак читача такого лінивого, як я сам.

творчі сили країни, без огляду на національність, не тільки польські, але й українські та жидівські.

Жонглювання такими безглуздими фразами, як та, що — мовляв — поляки противляться українським радіовим авдиціям тому, що не признають української справи, „зате згідні до співробітництва... з руською меншиною, признають культурний дорібок русинів", отже нібито готові впровадити в радіову програму якісь „руські чи гуцульські авдиції" — є звичайним політичним крутійством. Це чисто політичний вибрик, який іде в розріз з очевидним фактом, що для „русинів" чи „гуцулів" ніхто ще не видумав ні іншої мови ні іншої пісні, ні інших музичних інструментів ні інших звичаїв, як ті, які присущі всьому українському народові. Бандурист, що продукується перед слухачами львівського радія українськими народніми думами говорить з серця геть усім „русинам". Але він запрезентовує одночасно перед усіми слухачами, до якої нації чи віри вони й не лежали б великі духові цінности української маси. І тільки безмежна сліпота може хотіти позбавити культурну радіову публику — в імя політичного фанатизму — вартісних українських авдицій не тільки з львівської радіовисильні, але, забігаючи наперед, також з майбутньої станиславівської, що діяти буде на терені з сімдесятьхільки відсотками українського населення.

Роля шведського заліза в майбутній війні.

Проблему балтійських держав можна зрозуміти — як пише „Глос Народови" з 10. VIII. — щойно тоді, коли є нагода оглянути цілу лінію балтійського побережжя від Ґданська до Ревалю. Тільки в такому випадку кожний може побачити, що окупація Клайпеди і теперішня акція Німеччини у справі Ґданська — це тільки фраґменти великої гри за панування над північно-східною частиною Балтику.

Для СССР фінська притока — це одинокий шлях до Европи. Росія лякається не тільки загарбання балтійських держав Райхом, але також „німецького впливу" на ці держави, бо як приятелі німці могли б користуватись морськими базами в Талліні та Гельзінках на те, щоб замкнути вихід Московщині з фінської притоки.

Страх СССР не є тільки теоретичної натури. Саме у хвилині, коли в Москві йдуть переговори з західними державами, до порту в Ревалі причалив великий німецький кружляк „Адмірал Гіппер", а до порту в Ризі навідалися 4 німецькі торпедовці. Це називається формально „візитою фльоти заприязненої держави".

Німці прекрасно тямлять, які стратеґічні користи мали в останній війні, ведучи здовж берегів Балтику наступ на північ. В новій ситуації присутність німецької фльоти на Балтійськім Морі має перешкодити співробітництву Анґлії та Росії. Та найбільше німці потребують Балтику як морського шляху для перевозу шведської залізної руди. Це не дрібниця! Німецькі торговельні кораблі відбувають річно 1300 рейсів, перевозячи з Швеції до Німеччини 5 міліонів тон залізної руди.

Без шведського заліза Німеччина не могла б вести війни. Німці не мають у себе залеж залізної руди, бо у версайському мировому договорі мусіли віддати Франції копальні заліза в Льотаринґії. Очевидно, що на випадок війни, німецькі транспорти шведської руди були б виставлені на поважну небезпеку; анґлійські підводні човни могли би продертись через пролив між Данією та Норвеґією. Крім того на Балтику є ще польські підводні човни та 60 совітських. Німці трактують дуже поважно цю справу і роблять найбільші зусилля, щоб скоротити шлях морських транспортів, пересуваючи якнайбільше на північ точки вивантажування. З тією метою заняли вони перш усього Клайпеду.

В сучасній хвилині шведську руду привозять до Штетіна або Лібеки. У воєнному часі транспорти на такій довгій лінії були б виставлені на затоплення. Якщо б Райхові вдалося наладити безпосередню сполуку зі Східними Прусами, якщо б точки вивантажування вдалося пересунути до Риґи або до Талліна, коли б удалося заблькувати фінську притоку та унерухомити совітську фльоту, тоді Німеччина могла б без ляку думати про війну, бо достава шведського заліза була б певна і забезпечена.

Нині не можна...

Чого мене навчив один день побуту на селі?

Не буду надуживати назви цього села. Виразно мене про це просили. Хоч це не село з тих, про які ходить анекдота, що вам кажуть „Ви сами злодій!", коли спитаєте: „Чи ви з Ч." — але село під Львовом, доволі відоме, з власною „підльвівською" традицією й амбіцією. Не назву, бо не міг би поїхати ще колись до його голови читальні в гості, а це подвійна приємність: голова — один з селян, давніх вояків УГА, що вміють жити для громади і друге: у голови яблука — капітальні.

Було так, що це село було прообразом всього нашого життя: ундисти з села сварилися з радикалами, націоналісти називали одних і других „опортуністами", а гурт поляків у селі будував „Дом Людови". УНДО трималося на „Лузі", що від непамятних часів не міг збільшити свою чету поза 18 люда, радикали сиділи в читальні „Просвіти", яка винаймала в комірнім домівку й не пускали туди „луговиків", а „націоналісти" грали в копаного мяча. Єдиним авторитетом був у селі старенький 80-літній священик, якому вряди-годи вдавалося зводити розсварених до „спільного знаменника": на Йордан „Луг" ішов в одностроях, націоналісти несли хоругви й радикали співали в церковному хорі, або — коли Войцеховський накинувся був на митрополита Шептицького, протест підписали всі без вийнятку. Ще колядували всі на „Рідну Школу", вшанували якось разом 22. січня і як прийшла справа Карпатської України, всі читали завзято ґазети.

Було, кажу, село — прообраз українського життя, типове галицьке село, дарма, що під Львовом. А коли минав Йордан, 22. січня, коляда й провалилася державність Карпатської України, починалося старе: радикали замикали від „луговиків" читальню і „націоналісти" грали в копаного мяча і т. д.

Одного дня кажуть мені:

— Може б ви поїхали до М.?

Їхати до М. — це значило випити в голови читальні склянку-дві доброго яблучного вина, але цього не вирівнував факт, що в домівці читальні мали ви проти себе 20—25 людей; решта стояла під читальнею на подвірю, а частина гонила за мячем по оболонні. Я скривився.

— Ну, ну, не кривтеся. Завтра там анкета всіх установ у справі співпраці.

— Співпраці в М.?

— А так. Приїхав до села молодий сотрудник, обійшов усі централі у Львові і всіх отаманів у М. — і буде анкета.

Дивне було й цікаве, але я поїхати не міг. Я вже раніше був умовився з редакцією „Жінки", що привезу їй інтервю з Уляною Кравченко, а товариш обіцяв провезти мотоциклем до Перемишля. Але зараз у найближчу неділю поїхав. Цікавий я був, що зробила ця анкета, коли стільки літ не міг зробити ніхто нічого.

Перше, що зустрів, це був на майдані „Луг". Я не вірив очам. Не 18 і не 2 x 18, а просто сотня білих сорочок вправляє, викидає руками, перехилюється й обертається. Підходжу ближче: вусаті дядьки стоять коло молодих хлопців, „націоналісти" й „радикали" слухають команди четаря, що мав марку ундиста, але й рану з чортківської офензиви.

Я привітався з головою, що стояв поруч. „Луговиків" була не сотня, а 70, дівчата мали зараз прийти на зміну.

— Там пані до них зі „Союзу Українок" приїхала, роблять плян праці. Садку нема, але кравецький курс таки зараз по жнивах хочуть. Ну, що ви скажете? — показав мені голова на вправляючих. — І не можна то було так давно?

Передав команду четареві і провів мене до голови читальні, якого хата на тлі пишного саду була в іншій вулиці. В голови, що мав марку „радикала", сидів отець Г. (сотрудник) і з пів тузина давніх отаманів та „проводирів". Дебатували над книгами кооперативи, що виказувала досі нужденні торги: крамар був із „націоналістів" і решта не ходила купувати. Дружина голови пильнувала, щоб на столі було доволі холодної води й вишневого соку.

До мене всі всміхалися „символічно", коли я стискав чергою руки. Яж це село знав від десяти років, добрих пів копи разів був у ньому і пробував даремне ладнати розгардіяш. Ось, цей Семко П., що сидів коло самого голови, не переказував він мені в 1934 році, щоб я не підтримував голови читальні, бо інакше „все дідько візьме?" А той голова „Лугу", з яким я ввійшов, не плював він у той бік, куди ходив голова читальні й не казав, що так колись „Лугом" заїде, що всім відхочеться замикати перед „луговиками" читальню? А ось тепер сиділи всі, всі стискали один одному руки і спільно радили. Аж хата від цього була ясніша.

Я спитав про анкету. Отець сотрудник, молодий священник, зачервонівся як панночка.

— Бачите, пане редакторе, я зрозумів, що тут люди добрі, але правдиві українці: за дрібничку, за одну букву готові йти на ножі. Я пішов сюди й туди, до цього й того, зясував, представив, звів до купи...

— А як пішла анкета?

Грицько С., справник кооперативи, сміявся:

— Яка то анкета? Зійшлася хмара людей тай не було про що говорити. Отець говорили, а ми вже тримали готові руки голосувати: Просвіта потрібна, кооператива потрібна, Луг потрібний, Рідна Школа потрібна. Союз Українок спав, отже відновимо, секція копаного мяча буде при „Лузі". Всі „баби" до Союзу Українок, „хлопи" до „Луга", а одні і другі до читальні й кооперативи. Як по маслі пішло...

— Голов ви позмінювали? Мабуть ні, бо бачу, що ви, Сеньку, головуєте далі в читальні, а Матвій уже в „Лузі" буде до емеритури — я жартував.

Приявні теж сміялися.

— Та пощо змінювати — каже знову Грицько. — Абож то ми їх не знаємо, чи що? Руки мали чисті, охоту до роботи мали, а що там трохи сварилися, — Боже, хіба тільки в нашому селі сварка?

Я просив, щоб не перервали собі роботи, яку я так несподівано перебив. Отець повів наради далі. Переходили хата за хатою й перевірювали чи є членом кооперативи, як є — кілько дав торгувати. Тих, що не були членами, списували на окремій картці, їх мали притягнути. Водночас перебирали всіх хатних: хто є в читальні, хто в Лузі, хто в Союзі Українок. Незорґанізованих було небагато, але орґанізація йшла досі розхитано, нескладно і тут радили, як це все поправити.

Дебатували, попивали воду зі соком і курили. Я теж втягнувся в нараду, скинув блюзу, сидів, слухав, забирав голос. Ми й не оглянулись, як сонце пішло на захід і посірів вечір. Господиня внесла лямпу, як уже був готовий протокол наради і плян праці.

Ми підвели отця сотрудника на приходство, потім голова читальні й голова „Лугу" вперлися відвести мене на стацію, два кільометри дороги. Стиснули ми собі руки, дехто завернув у село.

Трійка нас ішла зеленим пасовиськом, що вже припало росою. Голова читальні оповідав, як „шторцувався" проти згоди голова секції копаного мяча і як врешті зрозумів, що нема чого заводити гризню. З рештою була легша справа.

— Пане, нині не можна вже, як колись, витрачувати силу на дурниці — кінчив. — Ми от сварилися, тай до нині не маємо Народнього Дому. Площа стоїть десять років, а сварка одної цеглини не дала... То коли нарешті будемо будувати? Чи не останній вже час?..

Надходив здалека поїзд. Голова просив мене приїхати в найближчу неділю, буде нарада в справі тієї будови, а коли я сказав йому, як я тішуся, що М. піде нарешті доброю дорогою, відповів:

— Піде. А щож то ви гадали, ми не українці?

І випрямився по воячьки. **А. Курдидик.**

РАДА НА ЧАСІ!

Хто має тепер більшу готівку, а хоче щось важніше купити, певне мусить переплачувати. Також не добре, тримати гріш дома, бо через те власник тільки тратить. Зате найкраща льоката, корисна для власника і загалу — це ощадностевий вклад

У ЗЕМЕЛЬНІМ БАНКУ ГІПОТЕЧНІМ

ЛЬВІВ, СЛОВАЦЬКОГО 14

ФІЛІЯ:

СТАНИСЛАВІВ, СОБІСЬКОГО 11

„Українська політична думка не є ґерманофільська, лише — українофільська"

ЩЕ ОДИН ВАРШАВСЬКИЙ ВІДГУК ПРОТИУКРАЇНСЬКИХ ВИСТУПІВ ПОЛЬСЬКОЇ ПРЕСИ.

Варшава, 9. серпня.

Відомі виступи львівської пресової агенції „Нурт" із закидами ґерманофільства на адресу української преси знайшли — як ми вже інформували — відповідну оцінку у варшавських незалежних політично-пресових колах. Коли ж „Нурт" і надалі не перестав вести своєї дивної акції та виступив з черговими нападами на українську пресу, гурт варшавських польських журналістів, зацікавлених взагалі найновішими вістками з Галичини, обмінявся ще раз думками на тему акції, зверненої проти української преси і дійшов до переконання, що ціла ця акція не виглядає поважно та приносить шкоду справі пресових взаємин між обома народами.

Висловом такого становища одного відламу варш. польської преси, а саме **демократичної польської преси** є велика стаття **ред. Ґеро**, одного з молодих кращих соціялістичних знавців української справи між поляками, що в популярному тижневику для мас **„Тидзень Роботніка"** з 13. серпня н. р. обговорює актуальний стан українсько-польських взаємин і м. ін. висловлює такі думки:

„Поза голосом **„Діла"** варто би пригадати також інтервю українського посла Целевича у **„Парі Суар"**, яке є поважним документом, що **українська політична думка не є ґітлерофільська. Треба обєктивно ствердити, що так є на ділі, українська політична думка не є ґерманофільська, лише, як це підкреслює українська преса — українофільська".**

Пригадуючи позитивне становище українських кол до обговорених потреб держави, польський журналіст пише далі:

„Тимчасом в останніх днях, з уваги на те, що все зростає напруження і більшає конечність ліквідації усіх взаємних образ, **ендеція** знов пішла в атаку. Знов зачала вмовляти в українську пресу, що вона вислуговується чужим аґентурам, словом — **зраду держави.**

Реакція української преси була д. сильна. (Всі підкреслення автора — КТВ.) Відозвались у цій справі всі українські часописи одним голосом протесту. Був це прекрасний момент для використання обурення, гніву, розчарування, для застосування засобів, що на тлі великого розчарування українського народу тим сильніше підкреслили б нашу державну спільноту.

Таких заходів не зроблено, навпаки — прийшло ще сильнійше відштовхнення, прийшли закиди та ятрення".

Наведені слова польського журналіста ще раз вказують, що не всі польські підходи до української справи однакові, що не всі поляки нездужають, так як більшість їхніх галицьких земляків на хронічний протиукраїнський катар.

КТВ.

Нові обгортки

друковані в красках:

паперці ч: 14 — **ПОМАРАНЧЕВА І СИНЯ** (давніше жовта

„ ч: 16 — **ПОМАРАНЧЕВА І ЗЕЛЕНА** (давн. синя)

„ ч: 18 — **ПОМАРАНЧЕВА І ФІОЛЄТОВА** (давніше фіолєтова

„ ч: 21 — **СИНЯ** (давніше: синя)

Мусоліні погодився на становище Гітлера у ґданській справі.

ПАРИЖ, 11. 10. „Евр", покликуючися на добре поінформовані італійські джерела, пише, що у ґданській справі вже нема ріжниці думок між Мусолінієм та Гітлером та що Мусоліні остаточно погодився зі становищем Гітлера у справі Ґданська. На доказ своєї доброї волі виконувати точно постанови військової умови, Мусоліні буцімто вислав символічну частину війська, яка буде приміщена у Чехословаччині, недалеко польського кордону. Такі ревеляції подає відома п. Табуї.

ҐДАНСЬК ПРИЛУЧИТЬСЯ НЕБАВОМ ДО НІМЕЧЧИНИ — ЗАЯВИВ ФОРСТЕР.

ПАРИЖ, 11. 8. ПАТ. „Ексцельзіор" містить інтервю, що його дав Форстер по своїм приїзді до Ґданська, на ґданському летовищі зібраним там представникам преси. Між ними був теж кореспондент паризького часопису, який запитав Форстера, чи він міг би щонебудь сказати про вислід розмов із канцлером у Берхтесґаден. Форстер на те відповів: **„Не хочу зраджувати перед вами висліду моїх вчорашніх розмов із вождом. Приготовляю для вас несподіванку на завтра, підчас промови на Лянґемаркт. Наш аншлюс прийде і то в найкоротшому часі".** Кореспондент „Ексцельзіору" запитав ще коли воно може статися, тоді Форстер заявив: „Швидко, дуже швидко. У моїй завтрішній промові зясую світові наші ревіндикації. Знаю добре, що наш поклик відкинуть, але тоді ми будемо діяти, якщо це буде єдиний спосіб, який зможе дати нам задовілля. Особисто я не вірю в конфлікт".

ҐДАНСЬК І КОЛЬОНІЇ.

ПАРИЖ, 11. 8. Велику сензацію в Парижі викликала вістка, що її подала військова радіовисильня, мовляв розмови мін. Рібентропа з мін. Чяном обхоплять теж справи кольоній.

На тій підставі кажуть, що в кульмінаційній точці кризи Німеччина й Італія висунуть одночасно справу Ґданська та кольоній.

ҐДАНСЬКИЙ СЕНАТ ЗРОБИТЬ КРОК, ЯКИЙ ПРИНЕВОЛИТЬ ПОЛЬЩУ ДО ІНТЕРВЕНЦІЇ.

ЛЬОНДОН, 11. 8. „Дейлі Телеґраф" пише, що промову Форстера можна буде оцінити тоді, коли промовить Гітлер. **Гітлерові залишилося вияснити, чи можна буде вести переговори у справі Ґданська, чи анексію Ґданська переведуть насиллям, від якого залежить мир і війна.**

Крім того згаданий часопис пише, що ґданський сенат вже небавом може зробити крок, який спонукає Польщу до інтервенції.

„Нюз Кронікл" знову-ж пише, що промова Форстера у зловіщий спосіб нагадує промови, що їх виголошувано підчас чехословацької кризи.

ТУРЕЧЧИНА НЕ ДУМАЄ ЗАГРОЖУВАТИ БОЛГАРІЇ.

АНКАРА, 11. 8. ПАТ. Урядовий часопис „Улюс" заперечує вістки, які появилися у звязку з турецькими маневрами в закордонній пресі, про здогадну загрозу Туреччини Болгарії. **Згаданий часопис твердить, що маневри не мають винняткового характеру та що на них запрошено військових аташе чужих держав, між ними теж болгарського аташе.**

—o—

ЧЕХАМ ЗАБОРОНЕНО МАТИ ЗБРОЮ.

БЕРЛІН. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Протектор видав розпорядок, яким заборонив тримати зброю мешканцям протекторату. До 2-ох тижнів усі мають зложити всю зброю та муніцію, яку лиш мають.

—o—

Дрібні вісти.

ЧІЛЕ запропонує американським державам спільний демарш в Еспанії, яка не хоче пошанувати азилю еспанських утікачів, що схоронилися до чілійської амбасади в Мадриді.

БОЛЬШЕВИКИ, не зважаючи на формальне порозуміння, дальше роблять труднощі японським концесіонарям на північному Сахаліні.

9-ОХ ЧЕСЬКИХ громадян вискочило у Тчеві з німецького транзитного поїзду в часі, як він переїздив польську територію.

КОМАНДАНТ БРИТІЙСЬКИХ військ у Палестині й Трансйорданії полетів до Єгипту, на розмову з тамошнім брит. начальним командантом.

В АВСТРІЇ розвязали товариство закордонних журналістів та 6.000 інших товариств.

З ІТАЛІЇ виселено кореспондента аґенції „Юнайтед Прес", який пустив поголоску, що Мусоліні хорий на серце.

ЮГОСЛОВЯНСЬКИЙ премієр виїхав до Триесту. Його подорож не має політичного характеру — він поїхав пізнати італ. суспільні установи.

ЛИТОВСЬКИЙ президент відсвяткував 65-ті роковини уродин.

ПРОТЕКТОР ЧЕХІЇ домагається, щоб усунути всі памятники Масарика і Бенеша.

НІМЕЦЬКА преса заперечує поголоски, немовби Болгарія діставала військову поміч від Німеччини й Італії.

АНГЛІЯ — як твердить італійське радіо — потайки помагає Китаєві; вона дає позичку большевикам, большевики — Китаєві.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОДУКТ

О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА

Львів, Кордецького 51.

Від царських заборон – до повного національного відродження

(1860 — 1914).

Коли в царській Росії при кінці 60-их років минулого століття піднявся був урядовий наступ проти українського письменства, щоб **повалити самостійність української нації**, тоді між українськими патріотами у Великій Україні, як Микола Костомарів, Олександер Кониський, Володимир Антонович, Іван Нечуй-Левицький та ін., повстала думка, що треба звернутись на Галицьку Землю, де відживає „Молода Русь", щоб **там оснувати постійну установу для життя і розвою українського слова.**

Тоді наш історик **Микола Костомарів** у своїй розправі: „Двѣ русскія народности" („Основа", 1861) виказав був, що є самостійна малоруська (українська) народність. Також професор славянських мов у Відні **Франц Міклосіч** („Vergleichende Lautlehre") виказував, що малоруська (українська) мова є самостійною мовою, а не діялектом мови російської. На цих дослідах спирався у нас професор **Омелян Партицький**, що видав німецько-руський словар (1867. р.).

Опісля українські громадяни з Києва порозумілися з провідниками української народовецької партії у Львові та постаралися зібрати потрібні гроші, щоб закупити у Львові друкарню, при чому наші українські громадяни у Львові поробили заходи, щоб оснувати у Львові відповідне товариство до ведення літературної діяльности. У цих заходах з нашого боку був діяльний перший голова Товариства „Просвіта" у Львові професор **Анатоль Вахнянин.**

Осьтак сталося, що в 1873. році закуплено друкарню у Львові і дня 11. грудня 1873. року галицьке намісництво у Львові приймило до відома статут **Товариства Імени Шевченка у Львові**, що поклав його метою: **спомагати розвій руської (малоруської) словесности.** Основниками і першими членами цього Товариства стали: 1) о. Степан Качала, парляментарний посол; 2) Михайло Димет, купець-громадянин у Львові; 3) д-р Корнило Сушкевич, секретар Прокураторії Скарбу у Львові; 4) о. д-р Омелян Огоновський, професор української мови і літератури у львівському університеті; 5) Льонгин Лукашевич, директор асекураційного товариства у Львові; 6) Михайло Коссак, громадянин міста Львова; 7) д-р Олександер Огоновський, професор права у львівському університеті і редактор „Правди" у Львові; 8) Теофіль Барановський, інжинір у Львові і 9) Юліян Романчук, гімназійний учитель у Львові. **Фундаторами** цього Товариства були: Олександер Кониський, Єлисавета Милорадович, Дмитро Пильчиков і Михайло Жученко з Великої України та о. Степан Качала з Галичини. Першим головою Товариства вибрано **д-ра Корнила Сушкевича.**

Друкарня Товариства Імени Шевченка у Львові, основана в 1874. році, причинилась до розбудження літературного руху в Галичині, бо Товариство підпомагало друкарськими кредитами й опустами видання „Просвіти", одинокий тоді літературно-політичний часопис „Правду", видання важної праці професора д-ра Омеляна Огоновського: **„Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache"** (1880. р.) та інші.

В нашому політичному відродженні мало своє значіння те, що в дні 30. листопада **1880. р. відбулося перше народне віче українців у Львові**, щоб приєднувати найширші круги українського громадянства до політичного **життя**. Ініціятором цієї думки був **Володимир Барвінський**, перший редактор „Діла", що зачало виходити з 1. січня 1880. р.

У 1885. році перейняло Товариство ім. Шевченка від проф. Омеляна Партицького видавництво літературного часопису „Зоря" у Львові і звідси, з відбиток „Зорі", вийшла перша: **„Історія літератури руської** (української)", що її написав професор **д-р Омелян Огоновський** (Частина I., Львів 1887, накладом Товариства ім. Шевченка). Відтак вийшли дальші частини тої історії.

А в 1891. році написав **І. Баштовий** (Олександер Кониський) **„Українство на літературних позвах з Московщиною"** (передрук з „Діла"). Він покликався вже на Омеляна Огоновського, що українська мова й українська література мають вимоги для розвитку; що українська література, заснована на багатому грунті народньої мови та народньої поезії, якою не може похвалитися ніодин славянський нарід, а в Україні і в Галичині вже настав час національної самосвідомости; що почуття національної самосвідомости та національного розбудження прокинулось, і самостійна українська література залишиться вже такою на будучі часи, не зважаючи на всякі „притиски та перетичини"...

З приводу праці д-ра Омеляна Огоновського п. н. „Studien auf dem Gebiete der ruthenischen Sprache" (1880. р.), в котрій наш учений ствердив окремішність української мови і письменства супроти російської, виступив був російський учений **Олександер Пипін** у своїй „Исторіи русской етнографіи", III. т., як також у статті „Спор между южанами и сѣверянами" (Вѣстникъ Европы, 1886. р.). Негативне відношення Ол. Пипіна до поглядів Ом. Огоновського повторилося опісля в його статті: „Особая Исторія русской литературы" (Вѣстникъ Европы", 1890.) з приводу появи перших томів „Історії літератури руської" Ом. Огоновського. На цю статтю відповів Огоновський Пипінові статтею: „Моему Критикови" (Львів, 1890). А далі в цю полеміку вмішалися: **К. Михальчук**, що станув по стороні Огоновського і **Ягіч**, професор університету у Відні, який радив Огоновському, щоб був обєктивніший, представляючи розвиток української літератури й мови та доражував, щоб був льояльним громадянином Австрії і пропаґував **мирне співжиття** між російським та українським народом (?), а не поглиблював між ними ріжниць... Тут виявилось тоді наглядно неприхильне відношення Ягіча до вільного розвитку української духової культури.

Тимчасом з **Великої України** щораз більше висказували побажання, щоб Товариство ім. Шевченка у Львові взялося до **орґанізації наукової діяльности.** Наслідком того проф. Олександер Барвінський предложив Загальним Зборам Товариства 1890. року, щоб Товариство ім. Шевченка у Львові **переорґанізувати на наукове товариство**, що сталося з початком 1893. року.

По переведеній реформі Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові придбало матеріяльні засоби, як також письменників і вчених до наукових праць. Зокрема великим здобутком для Товариства було те, що в році 1894. прийшов до Львова молодий професор університету для історії сходу **Михайло Грушевський з Великої України**, людина незвичайно талановита й ідейна.

З початком 1898. року зачало вже Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові видавати великий **„Літературно-Науковий Вістник"** під редакцією: Олександра Борковського, Михайла Грушевського, Осипа Маковея і д-ра Івана Франка.

Національною маніфестацією в тому році було у Львові свято **столітніх роковин відродження української літератури**, уладжене

Науковим Товариством ім. Шевченка при участи всіх українських установ у Львові. Отсе був **ювілей Івана Котляревського**, батька відродження національної літератури для всієї України. Це велике свято відродження українського слова розпочалося дня 31. жовтня 1898. року святочним вечором. Другого дня, 1. листопада, відбулась у великій салі „Народнього Дому" у Львові **наукова академія.**

З приводу цього свята заснувались у Львові: Українсько-Руська Видавнича Спілка та при ній: запомоговий фонд для наших письменників імени Івана Котляревського.

У 1899. році зголосили були галицькі українці під проводом проф. Михайла Грушевського свої реферати в українській мові на зїзд археольоґів у Києві, але української мови на тому зїзді не допустили.

А далі серед наших змагань відбулося у Львові в днях 7-го і 8-го грудня 1903. року **величаве музичне свято** Галичини і Буковини в честь нашого найбільшого музики **Миколи Лисенка.** Ювілят прибув на це свято до Львова в товаристві: пп. Вовка, Єфремова і Чикаленка з Великої України.

Вкінці рік 1905. приніс відрадні моменти відродження української нації, сьогобіч і тогобіч Збруча. Тут зачинається політичний рух освідомлених українських народніх мас, якого галицький край ще не бачив, а там зїзди, віча й українська преса, підіймаються в обороні українства. **Ювілейне віче львівських українців**, що зібралося дня 12. листопада 1905 року в честь великого гетьмана України **Богдана Хмельницького**, переслало братам у Великій Україні **слова радости з причини заповіді конституційних свобід у царській Росії.** Тоді прийшов і той час, що Російська Академія Наук у Петербурзі визнала **самостійність** української мови і письменности.

А з початком світової війни появилась розправа на тему: **„Ukrainische und russische Sprache. Wissenschaftliche Beiträge mit Einleitung und Schlussbemerkungen".** Зладив професор **д-р Василь Щурат.** Відень, 1914. р. Видання Головної Української Ради.

Осьтак з національним відродженням на Галицькій Землі пробивалась у світ **самостійність української нації. У цій потребі** станули ми, українці з Галицької Землі, захистом для визвольної національної ідеї у **Великій Україні.**

Д-р Кость Левицький.

3. VI. 1939.

ПОМІДОРИ, МОРЕЛІ
купуйте тільки в крамницях
„ЦЕНТРОСОЮЗУ"
гурт: Корняктів 1.
детайль: Ринок 39.

Дещо з життя Волині.

РОБІТНИЧЕ ОСАДНИЦТВО.

Маємо на Волині цікаве явище, яке польська преса вже охрестила „робітничим осадництвом". Це явище, як каже „Експрес Ілюстр.", поза чисто господарською стороною має ще аспекти державні." Які саме, домірковуватися легко.

Справа представляється так: Небагато маємо українців, які уявляють собі величезні природні багацтва Волині, між іншим — каміння. Клесів, Іванова Долина, Губків, Берестовець — це лише початки тої акції добування камяного будівельного матеріялу, яка піде вже в найближчому часі на Волині.

Власне ця поширена майбутня акція, що має на увазі головним чином базальт волинської „вулькавінчої смуги", навела рішальні чинники на думку будови так званого „камяного каналу" Іванова Долина—Пінськ. Уже тепер при будові цього каналу працює 2.000 робітників, значну частину яких спроваджено з Домбровського басейну, а саме — безробітних на кошт Фонду Праці. Розраховано, що ці робітники, як лише праця наладнається, осядуть тут на постійне.

Але цього мало. По вибудуванні каналу передбачують такий рух, що вже тепер плянують спровадити зі Шлеська ще кільканацять тисяч робітників.

До цього переселення західніх робітників на волинсько-поліські землі ведеться вже підготова в формі плянування й будування робітничих домів уздовж траси каналу.

З усього видно, що робітниче осадництво на Волині — це цілком нове явище, яке врештою набирає зовсім реальних форм.

ЧЕНЦІ ВЖЕ ІДУТЬ.

До міста Острога прибуло 4 ченців капуцинів із краківської провінції, яким передала вже місцева влада в користання будинок б. костела, частину мешкального дому й город. Справа, як і що ревіндиковано для ченців-капуцинів, вимагає окремого насвітлення .

„ВОЛИНСЬКІ ТОРГИ" В РІВНОМУ.

В цьому році відбудуться 10-ті, ювилейні „Волинські Торги" в Рівному, які так чи сяк, а все ж представляють волинське господарство, волинський промисел і торговлю.

З самого початку українське громадянство поставилося до цих „торгів" байдуже, як до цілковито чужої імпрези. Але вже тоді були відмінні голоси, які переконували українців, що там де представляється Волинь, а особливо — господарська, ми мусимо бути, щоб показувати всім людям, що ми тут є. А врешті — торгувати всюди добре, тимбільше шукати покупців на свої вироби та продукти.

Тоді-ж, 4 чи 5 років тому, зявилися на „Торгах" деякі галицькі українські фірми. Тоді-ж відвідав „Торги" й „Сільський Господар" із Луцька з деякими своїми членами. Відвідали і приватні особи, які бажали побачити, що має Волинь і чим можна занятися.

А проте байдужість і неґація перемогли. Знайшлися такі, що репрезентують нас на Торгах скрізь — навіть у піснях та танцях. Та так, що іноді аж у носі крутить. А скільки матеріяльної користи? Може маємо осяги в промислі, в якійсь особливій продукції? Як сиділи на місці, так і сидимо. А продукти нашої землі й нашого промислу репрезентують інші. І не без користи для себе.

Правда, нелегко сьогодні направити те, що попсовано за 10 років. Але перевірити свої шляхи й методи ніколи не пізно.

ОСТАННІ ТАТАРИ ЗАЛИШИЛИ ОСТРІГ.

Історія Волині від 1240 р. аж до XVII. століття вся побрязкана рясними краплинами крови — це плями татарських наїздів: спочатку східніх, потім — кримських. Бувало ріжно: то били татари наших князів і брали ясир; то навпаки, наші князі гарбували їм жовту шкіру та брали їх у полон.

І дивна річ: наші князі забували татарам-полоненим їхні грабіжницькі наскоки і дбали за них не гірше, ніж за своїх селян; зате татари полонені дуже швидко привязувались до Волині і в думку їм не приходило втікати.

Бо-ж їм жилося на Волині в українських князів іноді значно ліпше, ніж у рідному Криму. Вони користали тут не лише з усіх людських прав, зокрема — з національних і релігійних, але князі іноді самі будували для них мечети.

Можливо, що в цьому надзвичайно лагідному, людяному, толерантному трактуванні татарів-полонених було трохи політики: вістками про їхне добре життя в українських князів підкупати й морально роззброювати їх земляків, що йшли в похід на Волинь.

Зрештою й українські народні маси трактували татарів-полонених дуже людяно, дозволяли їм мирно жити серед себе, навіть іноді ріднилися з ними, сліди чого й досі спостерігаємо то в тому, то в іншому волинському селі. Зустрічаємо також і назви сіл та передмість, що походили від назви татарів.

Новости
ЖІНОЧІ і МУЖЕСЬКІ

Михайло ПРОЦЬ
ЛЬВІВ, РИНОК 14
ТЕЛ. 264-29

Особливо добре ставився до татарських полонених великий не лише вояк, адміністратор і культурник, але й політик — князь Константин Острозький.

Князь К. Острозький у 1508 р. оселив у своїй резиденції — місті Острозі (нині здолбунівського повіту) значну кількість нащадків полонених-татарів. Досі ще зберіглася в Острозі Татарська вулиця, де вони жили. Мали вони тут і свій мечет (деревляний). З їхніх нащадків утримувано в Острозі аж до кінця XVIII. стол. так звану придворну хоругов (відділ) князів Острозьких.

У 1921 р. в Острозі було вже всього 5 татарських родин. З причини злиднів, які запанували нині в Острозі, 4 з цих родин виїхали в інші місцевости. Цими днями, по 430 роках перебування татарів в Острозі, залишила його остання татарська родина.

Сторінка цікавої історії острізьких татарів закрилася.

С. С.

Із франко-українських взаємин останньої війни.

З приводу смерти Жана Пелісіе, великогоприятеля України (1883—1939).

IV.

Перша місія Пелісіе на Україні.

З початком місяця серпня 1917. року вперше прибув Пелісіе до столиці України і як належиться, першу візиту зложив французькому почесному віце-консулеві у Києві, яким був тоді тепер вже покійний Балаховський. Це був вельми заможній промисловець, власник кількох цукроварень на Україні, росіянин, чи російський жид з походження (точно не знаю). Само собою, що до революції Балаховський взагалі не цікавився українським рухом, про який мало що й знав, а після вибуху революції, як і всі йому подібні, зайняв вороже становище до нього і до Центральної Ради. Долею подій посада віцеконсуля у Києві стала з політичного боку несподівано важливим обсерваційним пунктом. Перші інформації про події на Україні французький уряд мав діставати від Балаховського. Неважко уявити собі, які саме рапорти надсилав Балаховський до Палеольога, а потім до Нулянса. Досить тут згадати, що інформатором і дорадником Балаховського в українських справах був ніхто інший, як сам славнозвісний Василь Шульгин, колишній видавець „Києвлянина", завзятий ворог українського визвольного руху. Отже в цього самого Балаховського, віцеконсуля Франції, Пелісіе екс-офіційо попрохав виробити йому авдієнцію у Грушевського та Винниченка, як офіційних достойників України.

У відповідь на таку нормальну пропозицію французького офіційного представника наш віцеконсуль голосно розсміявся кажучи: „Що? Ви думаєте відвідати провідників Центральної Ради? Та все це взагалі не істнує! Банда фанатиків і розбишак, без ніякого впливу на хід подій, руїнники краю задля інтересів Німеччини — ось що уявляє зі себе Рада! Ані Альбер Тома[1]) ані інші французи, що досі перебували в Києві, не принижувалися до того, щоб відвідати Раду."

Але Пелісіе краще, ніж Альбер Тома, знав українську справу і відповідь його була коротка, але категорична:

„Я щасливий, що буду першим французом, що відвідав Раду."

Віцеконсуль Франції, але російський вихованець, мусів схилитися перед твердою поставою французького старшини і як казав, познайомить Пелісіе з відомим членом Ради, що поінформує його про працю Ради. Лукавий Балаховський хотів піддурити Пелісіе, бо цей „відомий член" був якимсь російським

[1]) Лідер французьких соціялістів і визначний політичний діяч, Альбер (1878—1932) був міністром підчас війни. Після лютневої революції виїхав з місією до Петербурга, де мав переконати так звану „революційну демократію" продовжувати війну. Підчас цієї подорожі Тома відвідав також і Україну. Враження його з українського руху були назагал неприхильні.

Купуйте в українській фабриці „ТЕКСТИЛЬ" В ПЕРЕМИШЛІ, ВУЛ. ЛУКАСІНСЬКОГО 8
1) першорядні вовняні матеріяли-самоткані на убрання, плащі священичі реверенди, гімназійні однострої, смокінги та 2) панами і шовки на сорочки, суконки, костюми, обруси і т. п.

Чи Мадярщина погодиться на перемарш німецької армії?

Не зважаючи на урядові запевнення, що відвідини мадярського міністра закордонних справ Чакія в замку Фушль біля Зальцбурґа мали приватний характер, в будапештенських політичних колах панує думка, що оба міністри перевели важні політичні розмови.

Німці, які збирають військо на Моравії та у Словаччині, роблять це не тільки тому, щоб окружити від полудня Польщу, але й ладяться таким чином до походу на Румунію. Одначе до походу на Румунію треба Німеччині згоди Мадярщини на перемарш німецької армії через мадярську територію.

——o——

Гітлер їде до Будапешту.

БЕРЛІН, 11. 10. В Берліні заявляють, що у висліді розмов мін. Чакія з мін. Рібентропом канцлера Гітлера запрошено до Будапешту, куди він теж поїде, імовірно вже при кінці цього місяця. В найближчих днях до Будапешту, як кажуть, виїде відповідна кількість аґентів Ґестапо, щоб приготовити побут канцлера

Гітлера витатимуть у Будапешті дуже величаво. Урядово кажуть, що відвідини Гітлера матимуть наскрізь куртуазійний характер, що вони будуть лиш ревізитою реґента Гортія.

—o—

Число тел. 272-46.

Як хочеш поправити своє буття або навчитися добре вести і обслужити свій самохід (чи мотоцикль) впишися на самоходово-мотоциклеві шоферські курси ІНЖ. І. ГЕРЕСКИ у ЛЬВОВІ ВУЛ. АКАДЕМІЧНА 22. які вишколюють у власних шкільних варстатах, та в науці їзди на всіх типах самоходів, також на новочасних. 1483—2—5

Для приїзжих бурса. Домагайтеся проспектів.

кадетом,*) що почав відповідно обробляти французького представника. Останній швидко збагнув з ким має справу і кинувши до біса „відомого члена Ради" та дивного віцеконсуля своєї країни, за кілька день сам вже дістався до Грушевського, з яким мав довгу розмову, зміст якої негайно вислав до „Журналу Росії", органу французької амбасади в Петербурзі. Як наслідок своїх розмов з українськими лідерами та студій над ситуацією на місці, Жан Пелісіє надіслав безпосередньо до Парижа, поминаючи Нулянса, довший рапорт, де схарактеризував з незвичайною симпатією український рух, підкреслив його силу і стихію, скритикував попередні інформації про Україну, що виходили з російських джерел і радив урядові взяти під поважну увагу Центральну Раду, „до якої без сумніву належить будуччина в краю. Рада не є, як її малюють, якимсь збіговищем фанатиків, а збором чесних ентузіястів, що безперечно більш відчувають, чим живе край, ніж демократичні бюрократи з Петербургу."

Пелісіє додав, що він „був зворушений симпатіями до Франції та її традиції, які висловлював мені професор Грушевський, апостол сучасного українства. Треба відкинути з погордою наклеп, що хоче зробити з професора Грушевського та його співробітників якихсь агентів Німеччини. Між цими людьми, втіленням селянської та інтелігентської України, демократами духом і життям та юнкерською Прусією не може бути нічого спільного."

Вернувшись до Петербурга Пелісіє мав довгі розмови з Нулянсом та з генералом Ніселем, головою французької військової місії в Росії. У цих розмовах Пелісіє твердив, що неминучий час, коли Рада перебере всю владу на Україні, що спротив російського уряду українізації армії шкідливий для інтересів Антанти, яку в Києві уважають відповідальною за українофобство Петербургу. Але Нулянс поставився ворожо до всього того, що твердив Пелісіє, усміхаючись і жартуючи: „Все це південня фантазія, що перебільшує вагу українського руху, якого в дійсности нема."

Пресова кампанія Пелісіє в користь України.

Бачучи таке відношення французького амбасадора, Пелісіє звернувся до паризької преси, тоді очевидно під суворою військовою цензурою. Саме з огляду на цю цензуру статті Пелісіє особливо цікаві, бо вони показують, що в Парижі довкола уряду Рібо, не було такого українофобства, як у Петербурзі, довкола Нулянса.

24. серпня 1917. року в газеті „Енформасіон" тоді поширеному органі, близькому до військових кол, явився допис Пелісіє, присвячений українській справі. Зробивши огляд подій на Україні, французький публіцист пише: „Це ще не сепаратизм, але Україна вже ввійшла на цей фатальний шлях. Все тепер залежить від ходу подій у Росії взагалі та від успіху Тимчасового Уряду. На мою думку український національний рух не повинен нас турбувати, бо Центральна Рада кілька разів твердо висловилась, що продовжатиме боротьбу з Німеччиною. Деякі наші політичні й дипльоматичні кола досі вперто не хочуть бачити, що існує українське питання. В цих колах з українським рухом абсолютно не числяться, вважають його штучною вигадкою німців. Одначе я маю підстави вважати, що в найавторитетніших французьких колах не поділяють такого помилкового погляду і такого засліплення. У тих колах вже розуміють, яку позицію ми маємо зайняти супроти нової української держави. Хоч не хоч, Україна це історичний, етнографічний і соціяльний факт, з яким воленс-ноленс ми змушені числитися."

Під впливом кампанії Пелісіє в Парижі Нулянс відкрив для французького прихильника України сторінки оригінального органу французької амбасади, вже згаданого щоденника „Журналу Росії". (Збірка цієї газети така рідка, що її нема навіть у Парижі. Ми користувалися примірником небіжчика Пелісіє.)

„Я мав нагоду — писав Пелісіє 6. жовтня 1917. року у цій газеті — особисто на місцях студіювати ріжні національні рухи у ріжних европейських країнах. Те, що я бачив підчас мого перебування в Україні дуже мало подібне до того, що я бачив у Чехії, в Катальонії, в Польщі, Литві, й Фінляндії. Український рух має цілком оригінальний характер. У сучасний мент Центральна Рада стала так мовити синдикатом всіх революційних сил України, без ріжниці народів, що живуть там, задля оборони завоювань революції, проти внутрішніх і зовнішніх ворогів у південній частині російської держави... Український рух це суто селянський та робітничий рух, він має проти себе цілу українську й неукраїнську буржуазію, що живе на Україні... Хто є проти українського руху? Чужинці, що абсолютно невсилі зорієнтуватися в українських обставинах, що не володіють українською мовою і які твердять, що український рух штучний, „витворений німцями... Український національний рух є одночасно соціяльним рухом, що прагне визволити селян і робітників..."

В іншій статті Пелісіє підніс з притиском, що на майбутній мировій конференції Україна вимагатиме свого окремого представництва в складі російської делегації. За кілька днів по появі цих статтей світова історія увійшла в нову фазу свого розвитку. (Далі буде).

Ілько Борщак.

*) Пелісіє напамять подав нам прізвище цього кадета, яке було Крупнов. Я не маю змоги на кордоном перевірити це прізвище й навіть я непевний, чи Крупнов був дійсно членом Ради. Велика шкода для історії, що досі не існує реєстр членів Центральної Ради.

Що писало „Діло" 50 років тому

13. серпня 1889 року.

ЗЇЗД МОНАРХІВ У БЕРЛІНІ.

Його Величество цісар Франц Йосиф від учора гостить вже в Берліні. Що принесе ця гостина для Европи, а зокрема для народів Австрії, годі знати, але річ певна, що вона буде новою запорукою европейського миру. Щоправда німецькі газети вже віддавна заповідали, що в серпні мають діятися якісь дуже важні речі, які будуть мати великий вплив на европейські держави, то всеж від теперішнього зїзду обох монархів німецького і австрійського годі чогонебудь більше сподіватися, як хіба ще більшого скріплення дотеперішнього союзу і точного визначення напрямних ділання обох держав на випадок важної потреби. За цим останнім промовляють дві причини: подорож цісаря Вільгельма до Англії та її успіхи, а відтак участь у зїзді монархів найвище поставлених осіб обох держав, а саме з австрійської сторони гр. Кальнокого й шефа ген. штабу бар. Бека, а з німецької сторони кн. Бісмарка й шефа німецького ген. штабу ген. Вальдерзе.

ПОДОРОЖ ДО ПАРИЖА.

На паризьку виставу вибираються деякі люди дуже оригінально. І так журналіст п. Леви вибрався з Відня до Парижа фіякром і відбув свою подорож за 23 дні. Знову-ж російський офіцир Асєєв приїхав до Парижа з Полтави верхи за 30 днів. За 26 днів зайшли до Парижа пішки три віденці; вони викурили за той час 1.800 папіросок, денно робили по 41 кільометрів, а подорож та коштувала їх 1300 франків.

Студентські справи.

СТУДІЇ У ВАРШАВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

Прохання на всі Виділи Варшавського Університету: Лікарський, Правничий, Мат.-Природничий, Гуманістичний, Фармацевтичний, Ветеринарійний, Теольогії православної та евангелицької треба складати від 4. до 15. вересня ц. р., вплачуючи передтим у квестурі 10 зол. за маніпуляційні кошти і 4 зол. за лікарські оглядини. Прохання, вислані почтою, не будуть полагоджені. До прохання треба долучити: 1) матуральне свідоцтво в оригіналі; 2) метрику народження в оригіналі, 3) життєпис; 4) 5 фотографій (37×52 мм.) з власноручним підписом; 5) свідоцтво моральности (обовязує лише тих, що мають більше як піврічну перерву в студіях); 6) потверджений відпис військових документів; 7) квіт з оплати за лікарські оглядини 4 зол. (Абсольвенти Ліцеїв у 1939. р., покликані до війська, не підлягають лікарським оглядинам та оплати в сумі 4 зол. не вплачують); 8) докладно виповнену індивідуальну карту, яку дають по вплаті маніпуляційних коштів.

Кандидати на Виділи: Лікарський, Фармацевтичний та Ветеринарійний здають вступний кваліфікаційний іспит, що складається з опрацювання природничих тем, передання змісту викладу чи наукової фільми, відповідей на „тести", себто питання з хемії, фізики, природи, історії, літератури, географії та перекладу уривку з чужої мови (нім., франц., анґл.). Про речинець іспиту повідомимо окремо. Оплати за іспит 20 зол. Про прийняття на Виділи Мат.-Природничий (всі секції) та Правничий рішає конкурс матур.

Деканат Виділу Ветеринарійного міститься при вул. Гроховській 272. Деканати всіх інших Виділів містяться при вул. Краківське Передмістя 26/28.

В половині жовтня відбудуться додаткові вписи на всі Виділи крім Лікарського. Вписи ці відбудуться для кандидатів, що кінчать у м вересні чинну військову службу.

Прийняті кандидати вплачують вписове в сумі 30 зол. Річна оплата, платна у трьох ратах, 200 зол. Адреса Української Студ. Громади: Варшава 1, почт. скр. 625. Бюро У. С. Г. міститься при вул. Новий Світ 30, м. 5.

Управа Української Студентської Громади у Варшаві.

—o—

ЮГОСЛАВІЯ БУДЕ НЕВТРАЛЬНА

БУДАПЕШТ, 11. 8. МТІ. подає, що югославянський міністр закордонних справ Маркович запевнив німецького посла в Білгороді, підчас недавньої розмови, що Югославія задержить на випадок війни строго невтральне становище.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

АПАРАТИ і приладдя

КУПУЙТЕ В одинокій

УКРАЇНСЬКІЙ ФОТО-ФІРМІ:

Є-КОМП

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 29.

Розмова Чакі—Рібентроп має велике значіння?

БУДАПЕШТ, 11. 8. Будапештенське радіо і преса вже не пробують нікого запевнювати, що розмова мадярського міністра закордонних справ графа Чакі з німецьким міністром закордонних справ фон Рібентропом мала приватний характер. Навпаки сьогодні в Будапешті залюбки наводять голоси французької преси, яка підкреслює, що розмова Чакі з Рібентропом має велике значіння в теперішній европейській ситуації.

Сторінка без політики.

Японський театр.

Японський театр бере свій початок у релігійних співах і танцях, якими буддійські духовники в давніх часах прикрашували богослуження у своїх храмах. Великі князі старої Японії завели звичай релігійних співів і танців при богослуженнях. Пізніше так почали вже прославляти не лише богів, а також і постаті своїх відомих історичних завойовників, або з народніх казок. Пісні й танці поволі набрали зовсім світського характеру і стали згодом основою японського театру.

Кожне більше місто Японії має кілька театрів, а такі великі міста, як Токіо, Осака й Кіото мають їх по кільканацять. Ці театри містяться в спеціяльних дільницях — дуже рухливих, повних ріжних розвагових підприємств, „чайних домів", будок зі солодощами та численних вуличних торговців, що на величезних тацях розносять усякі ласощі. І хоч у цих театральних дільницях у дні, коли відбуваються вистави, заборонена їзда повозами й рікшами, всеж тяжко пройти крізь ту юрбу, що заповняє вулиці.

Більші японські театри своїм зверхнім виглядом не ріжняться нічим від европейських. Така нпр. цісарська опера в Токіо величава. Море електричних світел, вистелені оксамитом льожі та фотелі, дзеркала, мармури, барвисті народні строї й европейські смокінґи. На хвилину може видаватися, що це якийсь европейський театр з японською публикою.

Зате менші японські театри дуже ріжні від наших. Даремне шукало б око европейця якоїсь імпозантної будови. Японські театри містяться здебільша у звичайних великих деревляних бараках, розрахованих пересічно на 300—500 глядачів. Перед входом до театру стоїть з десяток довгих бамбусових тичок, схилених у бік вулиці, як величезні вудки, на яких висять широкі ріжнокольорові стяжки з барвистими написами, що рекламують виставу. Перед театром довгі стійла, де у кількох рядах понавішувані сотні деревляних сандалів і соломяних капців, що їх японець здіймає, заки ввійде до театру. Кожний гість дістає при вході спеціяльний бльочок з числом, як у нас у роздягальнях. При головному вході білетер продає білети — деревляні таблички, вкриті японським письмом.

Вистава тягнеться дуже довго. Вона починається зранку, кінчається часом пізно ввечір, так, що японці вибираються до театру на цілий день. Дуже часто японці йдуть до театру з цілою родиною, часом кілька знайомих родин займає кілька сусідніх льож. За окрему доплату дістають вони соломянки до сидження, маленькі столики і грійки, наповнені деревним вугіллям.

Більшість публики складається з жінок і дівчат, які розташовуються в льожах з дітьми, подушками, ріжними клунками і паперовими торбинками зі солодощами. Дітей укладають на землі, приставляють до них теплі грійки, на столі розкладають їжу, і підчас перерв у виставі европеєць може спокійно приглядатися звичаям японців, які на салі почувають себе наче дома. Жінки приколисують або кормлять немовлят, інші гуторять попиваючи чай, холодяться віяльцями, заїдають солодощі, деякі, витягнувши із широкого рукава дзеркало, гребінь і пудерничку — поправляють своє личко. Діти бавляться, співають і скачуть через огорожі льож. Дехто, використовуючи перерву підчас вистави, лягає переспатися на рогожі. Поміж льожами ходять торговці з мисками вареної риби та інших страв, чайниками й овочами. Частина публики йде в перервах купувати собі щонебудь зїсти, щоб за кілька хвилин вернутися знову до театру. Тоді для лекшої контролі відбивають їм на руці печатку, якою вони виказуються при повороті до театру. о. С. К.

——o——

Поліпшування підводних човнів.

Кілька останніх катастроф підводних човнів, спонукали винахідників попрацювати над винаходами, завдяки яким можна б урятувати залогу потонулих човнів. Зокрема багато дослідів над таким винаходом переводить англійська адміраліція. З конкретним проектом виступив інж. Франк Тайльор. Його підводне човно крім своєї основної будови, має містити в собі окрему, зовсім ізольовану й щільно зачинену комору. Коли трапиться катастрофа, і вода позаливає всі частини човна, яке не зможе виплисти на поверхню води, тоді ця комора, завдяки відповідному механізмові може відокремитися від цілого кадовба і виплисти на поверхню. Очевидна річ, що в критичному моменті залога човна мусить увійти до тієї комори, яка без машин, акумуляторів та якогонебудь зайвого тягару є лекша від води й випливає на її поверхню.

——

Найбагатіша людина світу.

В Туже (Франція) перебуває на літньому відпочинку найбагатіша людина світу магараджа Низам з Гайдерабаду. Одному англійському журналістові вдалося завести балачку з магараджовим сином про батькове майно. Виходить, що його майно дає йому 197 міліонів франків річного доходу, значить, уже з самих відсотків міг би магараджа зжити у великому достатку. Його дорогоцінності світові експерти обраховують на міліярд франків.

Католицизм у Китаю.

Апостольський делегат у Китаю архиепископ Маріо Занін, виголосив до студентів католицького університету в Шангаю промову, в якій обговорив справу поширення католицизму в Китаю. Майбутнє католицизму в Китаю — казав Занін — ворожить доволі гарний розвиток. До війни було на китайських землях 400 тисяч катехуменів, сьогодні їх півтора міліона душ. Найбільша кількість навернених на католицизм походить із простолюддя, що під впливом постійних стихійних катастроф та трагічних воєнних випадків, шукає потіхи в католицьких духовників. Але в останньому часі перейшло на католицизм і багато інтелігенції та купців і ремісників. Великі заслуги для ширення католицизму в Китаю мають католицькі університети у Пекіні й Шангаю.

—o—

Віщують нові землетруси.

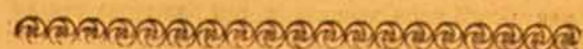
Сейсмографічна лябораторія Карнеґієвого інституту проголосила комунікат, який викликав паніку в мешканців побережжя Тихого Океану. Ґеольоги з тієї лябораторії прийшли до висновку, що Каліфорнію ждуть в недалекому майбутньому такі самі землетруси, як 1906 р, коли то ціле Сан Франціско пішло внівець. Очевидна річ, точну дату тієї катастрофи важко означити. Цей комунікат приводить на тамку багато подробиць з останнього землетрусу 1906 р., коли то кілька коротких підземних вибухів довело до того, що за 40 секунд завалилось 23 тисячі домів. У 1923 р. в Токіо вистачило шість вибухів і півтора хвилини часу, щоб під звалищами міста згинуло кільканадцять тисяч народу. Американські ґеольоги у своєму комунікаті пригадують, що не слід будувати домів на ґрунтах вульканічного походження, бо такі будівлі під порухами землі звалюються як дімки з карт. А врешті подано в комунікаті докладно як усеж будувати на вульканами загрожених ґрунтах будівлі, щоб зберегти їх перед можливою катастрофою.

——o——

Електрична музика.

Багато винаходів та дослідів з ділянки електрики принесли останні часи, а проте скарбниця людського знання збогачується все новими та свіжими вигадками.

Недавно інжинїри зробили у Парижі цікавий дослід. Рухаючи руками коло малих антен, получених з електричними апаратами та голосником потрапили виграгати ріжні мельодії. Використали там явище електричних тремтінь. Ці акустичні тремтіння складаються із двох родів тремтінь: у звичайнім ляєповім ґенераторі та додаткової гетеродини. Через зближення або віддалення рук від антен, змінюються або ослаблюються тремтіння гетеродини. По зміцненні електричного струму тремтіння змінюються у звуки, що їх чути в голоснику. Так умілими рухами можна виграгати всякі мельодії на електричнім інструменті.

ПРИ ЗМІНІ АДРЕСИ

просимо подавати і стару адресу.

Зміна адреси 50 сотиків.

ГУМОР.

ВИШКОЛЕНИЙ ДОГЛЯДАЧ.

Лікар до нового доглядача, якого приняли до шпиталю: — Чи ви знаєте, що треба робити по операції?

— Так, знаю! Тіло треба перенести до трупарні..

ВСІ ЇЇ ЛЮБЛЯТЬ.

Пані (приймаючи нову служницю): Що то значить? Як бачу, то ти цього року служила вже в десятьох домах?

Служниця: Так, прошу пані, усі мене раді б мати...

СУМНІВНИЙ ХАРАКТЕР.

Сусідка: Чи пані знають, що наречений доньчки то сидів цілих два тижні у вязниці за крадіж?

Мамуся: А то лайдак! А він мені казав, що сидів 6 тижнів! — Деж він волочився тих чотири тижні?!

НЕ НОВИНА.

— Прошу пані, та риба, що я тут купила, була несвіжа!

— О, то цілком нічого нового, бо я це вже давно знала!

ПРИЯТЕЛІ.

— Віддай мені сто золотих, які я тобі вже так давно позичив!

— Бач, приятелю, як довго я тобі винен, то все про тебе думаю, а коли віддам, то можу легко про тебе забути!..

КОМФОРТ.

Подорожний (до власника готелю): Читаю в оголошеннях, що в тім готелю є центральне огрівання, а тимчасом того якось не бачу...

Власник: У нас огрівається середній покій, а до сусідніх усе вітверті двері...

НІЧОГО НЕ ШКОДИТЬ.

— Знаєш, доню, той молодий чоловік, що ти з ним ходиш, цілком мені не подобається!

— То нічого не шкодить! Мамусю, ти йому теж не подобаєшся!..

СТРАШНИЙ СОН.

— Мек Ґреґор! Бійся Бога! Ти чого такий блідий, як стіна?

— Ох, снилося мені, що я згубив 10 пенсів!

— Но, і щож? То прецінь тільки сон!

— Так, на щастя, але якби то була правда?!

ПРИЄМНЕ ТОВАРИСТВО.

Професор Смик любить дуже ловити рибу. Цілими днями сидить над рікою. Але від кількох днів на те місце, яке вподобав собі професор, приходить якийсь пан і стоїть цілими годинами за плечима професора.

— Чи вам не докучає самота? — питає одного дня вїдзливець.

— О, ні, — відповідає професор — бо все знайдеться якийсь ідіот, що стоїть мені за плечима і мені перешкоджає..

Літературна сторінка

Два сеніори літератури вічно молоді.

Цими днями европейська преса пригадала у відступі кількох днів, що Бернард Шов скінчив 83 роки і Кнут Гамсун скінчив 80 років. У тих звістках зовсім неважний факт поважного віку обох письменників, а важне те, що вони не перестали ні на хвилинку працювати і щороку дають нові твори. Саме тепер великим успіхом втішається на ріжних сценах остання песа Шова „Женева“, а останні повісти Гамсуна перекладають, як і попередні, на ріжні европейські мови.

Своєю психічною структурою ці обидва великі письменники зовсім ріжні. Бернард Шов має у собі нерв денникаря, що раз-у-раз реагує на всілякі актуальні події і навіть свої твори пробує звязувати з гостро актуальними суспільними проблемами. Шов використовує кожну нагоду, щоб через пресу зацікавити широкий загал своїх читачів тим, над чим він працює і не вагається відповідати на всілякі анкети, розписувані щоденною і періодичною пресою. Його становище до актуальних політичних подій в Англії нагадує становище активного політика, що вважає за необхідне зазначувати свої погляди і виступати проти всього з чим він не погоджується.

Гамсун має зовсім іншу вдачу. Він ненавидить головно суспільної боротьби і старається якомога триматись осторонь суспільного життя. Коли 10 років тому в Норвегії хотіли пригодовити йому пишний ювилей, він заявив заздалегідь, що в ньому він не візьме участи і щоб не пробували даремне за ним шукати. Його недавній великий конфлікт із скандинавським Т-вом Письменників і Журналістів у справі Нобелевої нагороди для німецького письменника Осецького вигринув тільки тому, що Гамсун принципіяльний ворог усяких політичних мотивів у літературі.

Навіть зверхні події життя у Шова та Гамсуна протилежні аж до контрасту. Шов вийшов із журналістики і вся його письменська карієра звязана із льондонським світом, де виростають довкола газет і журналів — письменники. Гамсун передовсім бурлака, що перейшов десятки професій у старому і новому світі, спершу „живе“, а потім пише. Коли темперамент Гамсуна виявляється передовсім в його наглій зміні способу життя, завжди дикого самотника, коли Гамсун працює в лісах далекої півночі, Шов живе і працює як професійний письменник серед книгозбірні, бюрових машинок і телефонів.

Непромакальні плащі від зол. 12·— у великім вибор
у ШАПІРИ, Личаківська 1, Львів

Від Шекспіра до Джойса.

Хто хоче зорієнтуватися в деяких важних та актуальних явищах англійської літератури, а не може того зробити на підставі самих англійських джерел, той може скористати з цікавого тому студій польського дослідника англійської літератури Станіслава Гельштинського.*) Цей великий том складається із 31 нарисів, що були друковані по ріжних журналах. Вони визначаються звязким, живим стилем і приносять багато цікавого нового матеріялу про давніх і нових письменників. Є тут проблема Гамлета й леді Макбет, більша студія про Мільтона, нові матеріяли про нечистиву любов Байрона, цікаві життєписні дані про автора колись таких популярних „Останніх днів Помпеїв“ льорда Бульвера-Літтона, (якого критик називає „забутим графоманом“), про мало відомих письменників Томсона, Трольопа і Генлея, про пригодницькі англьо-саські повістеві „козирі“, про Стіфенсона, Конана Дойля, Ґольсуерті, Кіплінґа, Уота Вітмана, англійських та американських поетів XX-ого віку, сьогочасну англійську повість, про пару американських лавреатів Нобеля: О'Ніла та Перлі Бак і про Джойса.

Навіть ті, що читають наосліп будьяких англійських авторів, можуть на підставі такої книжки довідатись про великі прізвища та цікаві твори.

*) Stanisław Helsztyński: „Od Szekspira do Joyce'a. „Rój“, стор. 380.

КІР
ЛЬВІВ, Уейського 6. Тел. 280-88.
СТАНИСЛАВІВ, 3-го Мая 4. II. тел. 255.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
1-7 БУДОВИ 654

Літературна хроніка.

ЗАКОХАНІ В БАЙРОНІ.

Одно англійське видавництво зібрало в одному томі листи 13 звеличниць Байрона, його сучасниць, закоханих у ньому. Як відомо, ніодин з поетів XIX. віку і ніодин тенор XX. віку не ходив у такій звереолі популярности як демонічний льорд.

ЛЮБОВНИЙ ЩОДЕННИК Д'АНУНЦІЯ.

Одна з численних приятельок Д'Анунція сіньора Йоланда де Блязіо видала у Фльоренції щоденник італійського поета, який дарував його їй у 1915 р. на спомин і на доказ, що кохався. Д'Анунціо хотів був дістати його назад і використати літературно, але сіньора, що знала його недискретність і безоглядність, не віддала йому рукопису. Героїка щоденника не виходить дуже прихильно із споминів поета, але поет — іще менше.

ЧЕХ ПРО ІНДІЙСЬКОГО ПОЕТА.

У Льондоні появилась велика студія про Рабіндранат Тагора, яку написав чех В. Лесни, професор санскриту у Празі, що виїхав до Індії, щоб познайомитись з бенгальським поетом і вивчити його мову. Лесни став учнем Тагора вступивши до його „школи“ і довгі роки вивчав твори індійського поета, до якого ставиться з піетизмом.

ЛИСТ БРАНДЕСА.

У Копенгагені появились два томи листування Ґеорга Брандеса з Ібсеном і Бйорнсоном. Усіх томів буде сім. Це буде дуже цінний матеріял для ближчого освітлення доби і життя ріжних великих письменників, що користувалися радами великого критика.

ЩО ТОЛСТОЙ ЗАВДЯЧУЄ СТЕНДАЛЕВІ.

Зовсім випадково у 100 роковини появи славної повісти Стендаля „Парменська обителина“ появилась російська студія про Стендаля пера Віноградова, з якої довідуємось, що Толстой завдячує свої описи битви у „Війні та мирі“ Стендалевій повісти.

УПОВНОВАЖНЕНЕ ЗАВЕДЕННЯ
ТЕХНІЧНО-ДЕНТИСТИЧНЕ
Максиміліяна МОРА
перенесене на вул. Леле́веля 3.
1445 8—11 Телефон 223-68.

М. РУДНИЦЬКИЙ.

Ювилей письменника.

Маестро!

Ви раз дали згоду „Т-ву письменників і журналістів“ на свій ніби-то ювилейний вечір і тепер мусите вже стати жертвою цього свята. Згідно з Вашим бажанням ми не будемо вживати офіціяльно слова „ювилей“, але літературна академія з нагоди „такого-то-ліття“ літературної творчости буде пахтіти ювилеем і наші люди, що сунуть на ювилей, як на похорон — з гордим почуванням високого громадського обовязку, не дадуть Вам спокою, згідно з усіма правилами цього сумного обряду.

Наше Товариство сильно настоює на тому, щоб Ви теж бодай коротко промовили на Академії і Ви дістанете офіціяльного листа у цій справі з арґументами, підписами і печаткою. Якби Ви хотіли сказати кілька слів, хочби на таку тему, яку Ви зачіпили востаннє за скромною закускою в Райха, то члени нашої Ради радувались би страшенне. Та знаю, що намовити Вас даремне і що це може залежати тільки від Вашого настрою в останній хвилині.

Я повинен би в часописі на кілька день раніше написати статтю з цього приводу (так бодай настоює редакція) покликуючись на всесильну традицію. З огляду на те, що я маю вже промовити на т. зв. „Академії“, не знаю, як від того викрутитись ані кого прохати, щоб мене виручив. Друкувати свою промову день пізніше якось не лицює, тимбільше, що текст промови призначений для авдиторії має, як завжди, за багато води, щоб його призначати на статтю.

Галичина ввійшла в констеляцію ювилеїв і вже починає бути соромно вимовляти це слово в інтеліґентному товаристві. Які голови в нас не вкриті ювилейним лавром! навіть такі, що пахнуть маслом не запашнішим від брудних монахів Печерської Лаври! Я хотів би з приводу Ваших роковин висловити у промові думку, що ювилеї краще підходять громадським діячам, яким нічого кращого не можна дати в заміну за їх метушливу діяльність. Вони ввесь час працюють для загалу, раз-у-раз до нього звертаються із своїми підбадьорливими покликами і за якийсь час той самий загал у вдячности звертає їм те, що дістав у подібній формі. „Чим воюєш від того гинеш“, чи пак: „з чого живеш, тим і жий далі“ — деклямаціями, промовами, жестами.

Письменник, що залишає по собі твори не потребує прилюдного поклону від громадянства. Вийняток можна зробити для тих, що вживають пера, неначе шаблюки або кропила, вимахуючи ним на всі боки, щоб якнайширша маса почувала приплив бадьорого духа. Може в нас плодиться в літературі так багато ювилятів саме тому, що те, що на широкому світі належить до вийнятків — у нас стає правилом. Видасть автор дві-три книжки, проживе 50 років і автоматично як урядовець, що совісно виконує свої обовязки — одного дня „авансує“ на ювилята. Він же-ж увесь час „працював для народу“: пишучи вірші чи оповідання, думав заедно про те, якби то поліпшити долю цього народу, спочував з ним, страждав за нього... робив усе для народу, нічого для літератури.

А що наші загальнодоступні письменники таки справді так щиро відчувають своє становище, то вони вважають себе навіть за жертву професії, бо витрачають час на „літературну“ працю замість робити щось практичнішого". Якже ж не ставитись до них як до народніх діячів, як не влаштовувати їм ювилеїв, згідно з цілою виробленою в нас програмою такої громадської маніфестації?

„Бувають-же літературні ювилеї і на чужині...“ — кажуть наші оборонці таких „доказів нашої національної енергії“. Насправді великі культурні народи святкують ювилеї тільки таких письменників, що дочекавшись сивобородого віку зеднали собі незвичайну популярність своїми творами серед усіх кляс населення. Мав такий ювилей Віктор Гюґо і Жіль Верн, мав (здається) Бернсон, Толстой, Сенкевич, Франко... Та коли перелічити двацять, пятьдесят чи сто англійських, французьких, італійських та еспанських письменників за останнє пів-століття — ніодин не дочекався загального прилюдного звеличання; їх талант і твори занадто індивідуальні, їх праця занадто спрямована на ідеї доступні тільки для вибранців, щоб можна їх „афішувати“, як треба це робити афішами у дні ювилею.

Погляд, буцімто ювилеї поширюють твори письменника, приневолюють знайомитися з ними ширший загал байдужий до літератури —

Еттінґера Бальсам На Мозолі
уживаємо проти нагнітків і порепаної шкіри
Склад і виріб
Аптика М. Еттінґера
1444 Львів, пл. Ґолуховських 14. 6—11

З НАШИХ ЛІТНИЩ.

У Синевідську Нижнім.

Куди їхати ?

Кожного року стараємося виїхати на ферії в інше село, щоб мати дещо ріжноманітности, а діти, щоб мали нагоду пізнати рідний край.

Рада в раду, їдемо до Синевідська Нижнього. Стація в місці, кооператива є, то і хліб буде і ще дещо. Хоч молочарні нема, але до Синевідська Вижнього всього пару кільометрів, можна і пішки перейти. Їдемо до Синевідська Нижнього. Уже рішене. Чоловік винайми хату в саді, через сад веде залізничий шлях, а стація таки майже у саді, тільки через дорогу. Ріка Стрий поруч і ліс під боком. Тому, що час непевний, треба брати зі собою тільки те, що необхідне і не дуже вартісне. Мої сини склали листу: подушок не треба тільки пішви, а там напхаємо сіном. Ковдри? Коци вистануть. Сорочки? Тільки по дві і так ріка під носом. Одяг якнайстарший, плащів не треба, це-ж липень. Светери? Можна взяти. Найважніше: руханкові і купелеві штанці, решта зайве.

Тіснота у вагонах.

У вагоні тісно було і душно, а на дворі спека. Господи! У Стрию кажуть нам переноситися до ближчих вагонів, бо наші дальше не їдуть. Забираємо наші клунки, лихі, чому нам у Львові цього не сказали, аж тут кажуть лишатися, бо вони їдуть далі. Кладемо все на своє місце вдоволені, що дещо проріділося, а за хвилину нам кажуть знову переноситися, бо вагон уже відчепили. Чистий балаґан! Тіснота така, що чуєш над собою і спереду і ззаду і в праве вухо і в ліве вухо гарячий, несвіжий віддих людей.

Хата та її мешканці.

На місці оглядаємо нашу літню „резиденцію". Хата нова, та зверху чорні дошки, невиправлені, роблять враження старої рудери. Зате всередині миле розчарування: на стінах Шевченко, Франко прибрані вишиваними рушниками, над столом образ Пречистої, теж прибраний великим рушником. По стінах вишивані макатки, ліжка прикриті вишиваними покривалами, на столі вишиваний обрус. Долівка лякерована, кухня чиста, словом — хата привітна, почуваємося як дома. Самого ґазди нема дома; поїхав до Львова торгувати овочами. Він уже так торгує 40 років. Ґаздиня дуже мила 50-літня жінка, розумна і статочна. В хаті чотирьох синів, донька і дві невістки і маленька трилітня внучка Стефця, дуже гарне дитинятко. Усі живуть на одному ґаздівстві в повній згоді. Усі спори і непорозуміння залагоджує мама дуже розсудно і справедливо. За ввесь час нашого чотиротижневого побуту ми не чули ніодної сварки, ніодного лихого чи поганого слова. Довкола сусіди живуть також дуже спокійно. На селі були ми щодня кілька разів і ніколи не довелось нам почути ні лайки, ні поганих слів, як це буває часто у підльвівських селах.

Сільська ноша затрачується.

В житті села слідно вплив міста. Правдива бойківська ноша затратилась. Дівчата одягаються по міщанськи: біла вишивана блюзка і міщанська спідничка. Деякі шиють блюзки під стиль старих бойківських сорочок. Та на жаль, вже тут і там втискається блюзка з ординарним крамарським ґаптом. Запаски вживають тільки про буддень. В неділю запасок не побачиш. Діти одягнені у крамарське шмаття, здебільша у міщанські суконочки, довгі і незграбні.

Старші жінки у вишиваних сорочках з льняного полотна, темних на міщанський лад шитих спідницях і оксамитних кабатах на холодні дні. Про будень сорочка, спідниця, запаска, хустка завязана взад. Ноша вже наскрізь змодернізована. Стару ношу мають іще старі ґаздині, але тільки в скрині тримають її на смерть. Із цими старими ґаздинями зійде до могили і стара бойківська ноша.

Синевідська молодь любується у вишивках. Втиснулися там вишивки з усіх закутин нашої землі. Я бачила там і полтавське мережання і поліські вишивки, і волинські, і подільські, а найбільше поширилася гуцульська низинка та їхні мотиви. Можна було подивляти їхній добір колірів. У тих колірах заворожена душа синевідських дівчат і ці колíри як і їхня душа — гармонійна, спокійна, з глибоким відчуттям ніжности і краси. Я подивляла розміщення мотивів на обрусах, покривалах і серветках, викінчення углів вичислене до нитки, а розміщення і добір мотивів мистецький.

Зле з куховарством і гигієною.

Дещо гірше там з куховарством. Ця ділянка іще дуже примітивна і занедбана. Кухонного посуду крім кількох горшків нема ніякого. Добір страв невибагливий, бульба на будень і печені пироги на неділю, десь якась каша на молоці, бульбянка з фасолею, хліб зле спечений от і все.

Гігієна також дуже низько стоїть. Хоч є кілька мисок а навіть тарелів, але це тільки на параду, а всі ще далі їдять з одної миски. Перед їдженням миють руки, але без мила, поливаючи воду з горнятка або набираючи до уст і випльовуючи на руки. Мидницю знайдете мало в якій хаті. Під неділю всі миються у цебриках, а кілька разів я бачила, що дівчата миють голову в тій самій мисці, з якої їдять. Ріка недалеко, а мало хто з селян купається. В ріці в неділю видно трохи дітей, декілька молоді, а старших уже цілком нема. Молодь знає вже купелеві штанці, але це тільки ті, що колись були в місті або ходили там до школи. У будень на ріці нема нікого, хоч по праці добре було б відсвіжити тіло. Зате треба признати, що всі ходять чисто одягнені і хати чисто утримані. Дітвора добре віджживлена, але в часі жнив дуже занедбана. Щойно тут можна зрозуміти вагу дитячих садків.

Люди в селі.

Мешканці Синевідська Нижного дуже гарний і інтеліґентний матеріял. Лиця в них ніжні, з розумним виразом очей, в мові стримані, поведінка товариська, як на селян висококультурна, без зайвого рабства, але і без глупої зарозумілости, як це буває по деяких селах. Люди дуже радо слухали наших завваг щодо ноші, гігієни, куховарства, навіть рільного господарства. Там іще далі покутує звичай жати збіжжя серпами, хоч це так невиплатно. Ми ніяк не могли їх переконати, що найкраще збіжжя косити, цеж ощадність часу і здоровля. Жінки були схильні, але чоловіки протестували, мабуть тому, щоб не приспорити собі ще одної роботи, бо з серпами йдуть виключно жінки, ну, а з косою чоловіки.

Синевідчани, дуже свідомий елемент, приналежність до української нації наповняє їхні душі гордощами. Є в них читальня Просвіти, тільки як звичайно в жнива нечинна. Кількох інтеліґентніших селян веде всю орґанізацію в селі. Молодь горнеться до спільної народньої праці. Вплив інтеліґенції слабий, деколи навіть небажаний. В неділі і свята церква світить пусткою. З тактичних оглядів ми не хотіли шукати причин цього явища. Переконалися тільки, що синевідчани не мають нахилу до комунізму. Причина лежить деінде.

Селяни любили з нами розмовляти; доходило нераз до дуже цікавих дискусій, в яких вони виявляли небуденний здоровий розсудок та орієнтацію. Матеріяльний стан селян нужденний. Голод землі і голод праці доводить іноді до розпучливих визовів. Що буде далі?

Спадок уродин і нужда.

Отсе матеріяльне становище доводить до спадку уродин. В старших родинах є ще по кілька дітей, молоді-ж подружжа — або бездітні або мають по одно-двоє дітей. Жах.

Сусід мого ґазди два роки складав останній гріш, відмовляв собі навіть омасти до бульби, щоб купити другого коня, бо кіньми можна іще заробити при звозі клеців до Стрия. Купив коня за 260 зол. Поїхав звозити снопи. Переїздив через рейки. Поїзд вбив оба коні. Ми були свідками розпуки цілої родини. Усі від молодих, аж до старенької бабусі помліли. Ми мусіли бігти рятувати. Діти плакали, сусіди бількали і кричали і це все через страту пари коней вартости 500 зол. Але тих 500 зол. це тяжка чотиролітна праця, це надія на краще завтра. Не дивота, що й тверде хлопське серце вмліває. Коні це була його єдина дошка рятунку, бо іншої праці не дістане. До направи залізничого шляху в Синевідську привозять робітників зі Стрия або кольоністів.

Положення села.

Положення села прегарне. Розлога кітловина над рікою Стриєм, окружена підкарпатським узгірям з лагідним сонячним кліматом надається дуже добре на відпочинок для міщухів незвичних до високого положення, з розхитаними нервами, слабим серцем і слабими ногами. Літників тут не багато, а ті, що є, відпочивають психічно і фізично. Не треба журитися строями ні товариством, бо цього тут не треба. І як хто хоче дійсно втекти від міського нервового життя, то тільки тут. А ще як кому не дуже дописує буджет, то може тут виживити 6 осіб за 200 зол., а хата з паливом 40 зол. За ці гроші є у власній приготові достатній і здоровий харч, суниць, малин, ожин, афин скільки хоч, а в серпні садовини вбрід. Синевідсько Нижнє є дуже доброю випадовою базою на ріжні прогульки, нпр. до Бубнища, на Парашку, до Урича, а і в самім Синевідську є прегарні скелі над річкою Стриєм і біля Тишівниці.

Ледви ми впхнулися до повного поїзду, і то кожне з нас до іншого вагону, як почалось наше нервове життя, і за нами залишився спокій серед тихого розкішного села, де приборканий нуждою працює синевідський бойко.

Іванна Петрова.

такий погляд таксамо поверховний, як ювилейні ґазетні статті про заслуги письменника. Не вірю, щоб у місяць Вашого ювилею продали бодай стільки Ваших книжок, скільки буде платних гостей за ювилейною вечерою. Саме такою вечерою неодин громадянин сплачує свій довг супроти письменника, щоб уже не потребував його читати.

Гарно було б у 30-ліття чи 40-ліття праці письменника зібрати довкола нього гурт письменників та його прихильників і обмінятися думками на тему його творів і життя! На такі сходини не приходили б люди з тими вічевими фразами, якими промовці навзаводи переліцитовують один одного, повторюючи кожному ювилятові те саме: які він має заслуги для народу і нехай іще довго-довго працює йому на пожиток і собі на славу, амінь. Такі панеґірики пригадують нам промови з Шевченківських концертів і ґазетні некрольоґи. Коли читати постійно некрольоґи в нашій пресі, аж серце на радощах оживає: кілько то ми маємо великих людей!

Навіщо писати Вам про це все? Чи на те, щоб Вас залякати і Ви, не дай Боже! застрайкували напередодні свого свята, залишаючися у своєму селі? Ні, тільки на те, щоб Вас упевнити, що ми знаємо, що таке галицький ювилей і що по змові з пошани для Вас будемо оминати обрядового ювилейного віча — не зробимо з Вас „гамана", як це часто робимо з іншими приневолені запрягати Пеґаза до одного дишля з громадською кобилою.

Збірний пункт українського культурного світу!
то найкращий і найелеґантніший нововідкритий ресторан і кімнати до снідань
— М Е Р А Н —
Львів, Ринок ч. 39. Тел. 278-91.
дім Тов. „Труд" біля Народньої Торговлі.
Найвибагливіші страви!
Богато засоблений буфет!
Смачні і дешеві сніданки, обіди і вечері!

Влада британської концесії у Тієнтсіні видала японцям китайців

ПІДОЗРІЛИВ У ВБИВСТВІ ІНСПЕКТОРА ЧЕНА.

ЛЬОНДОН, РАЙТЕР. Британський уряд рішив видати японському судові у Тієнтсіні 4-ох китайців, яким закидують убивство митного інспектора японофільського китайського уряду, Чена. На основі доказів, що їх предложила японська влада, британські судові органи ствердили, що — згідно з обоснованим підозрінням — двох китайців брало участь у замаху на Чена, інші є членами террористичної організації.

ЯПОНСЬКОМУ УРЯДОВІ ЦЕ НЕ ВИСТАРЧАЄ.

ТОКІО. Домеі стверджує в комунікаті, що видача убивників Чена, згідно з анґльо-японським порозумінням з 27. липня, ще не розвязує тієнтсінської проблеми, яка має не лиш політичний але й господарський характер.

РЕАКЦІЯ БРИТІЙСЬКОЇ ЛІВИЦІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Постанова у справі видачі 4-ох китайців з тієнтсінської концесії японській владі викликала сильний відрух серед британської лівиці, яка приступила до акції в обороні китайців, опираючися на правничих арґументах.

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

АНҐЛІЙЦІ ПРОДОВЖУЮТЬ ТОКІЙСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

ЛЬОНДОН. Райтер довідується, що брит. уряд вислав амбасадорові Крейджі нові інструкції, які дадуть йому змогу продовжувати переговори.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ЗАТОПЛЕННЯ БРИТІЙСЬКИХ КОРАБЛІВ.

ТОКІО, ПАТ. Радник британської амбасади зложив у японському міністерстві закорд. справ протест проти японських літаків, які затопили два британські кораблі, та проти провінціонального уряду Гонану, який домагається, щоб передати йому копальні вугілля, які належать до анґльо-китайської спілки.

ЧОМУ БРИТІЙСЬКИЙ УРЯД НЕ ВИСИЛАЄ ІНСТРУКЦІЙ ДО ТОКІО.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Брит. уряд переводить дипльоматичним шляхом консультацію з Америкою та Францією у справі японського домагання, щоб видати китайське золото, зложене в концесіях. Ті консультації ще не покінчені, тому брит. уряд не міг ще вислати інструкцій амбасадорові Крейджі.

Демонстранти увійдуть до міжнародніх концесій?

АНҐЛІЙЦІ У ТІЄНТСІНІ ЗАНЕПОКОЄНІ.

ТІЄНТСІН, ПАТ. Місцевий протибритійський комітет зорґанізував зїзд протибритійських комітетів з інших місцевостей; зїзд почнеться в суботу і триватиме 3 дні.

Як подає авас у Тієнтсіні помітний неспокій; можливо, що учасники зїзду зорґанізують маніфестацію та будуть старатися вдертися до концесій. Зокрема бояться там за долю британських підприємств, положених поза межами концесії.

„Летунська бльокада" у північно-західній Індії

ПАРТИЗАНИ ЗАСТРІЛИЛИ БРИТІЙСЬКОГО СТАРШИНУ.

Німецьке радіо принесло вістку, що на північно-західному погряниччі Індії скріплено летунські сили та знову введено „летунську бльокаду", якої метою є зловити факіра з Іпі.

Підполковника Камей, що відбував самоходом службову поїздку, застрілено зі засідки на шляху Діхав—Банну. Напад виконав мабуть партизанський відділ одного зі збунтованих племен.

—o—

Відгук на промову Форстера

В АНҐЛІЇ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Лиш кілька льондонських часописів подало короткі коментарі до промови Форстера. „Менчестер Ґардіен" стверджує, що ґданські гітлерівці тримають у руках долю мира. „Дейлі Телеграф" підкреслює господарську вагу Ґданська для Польщі, підкреслюючи, що втрата того міста довела би до господарського й політичного зруйнування польської держави.

В ІТАЛІЇ.

РИМ, ПАТ. Італійська преса одинока в Европі поставилася прихильно до німецької аґресії та піддається німецьким гегемоністичним тенденціям. На перше місце вибивається Вірджініо Ґайда на сторінках „Джорнале д Італія".

У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, ПАТ. Паризька преса вважає промову Форстера звичайним аґітаційним виступом, що не найшов ніякого кредиту у французькій публичній опінії. „Орд" стверджує, що Ґданськ є лиш претекстом для зруйнування Польщі. Поляки готові боронитись до останньої каплини крови.

В РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ, ПАТ. „Семинануль" висловлює погляд, що Форстер, кидаючи на Польщу підозріння, що вона має аґресивні пляни супроти Ґданська, хотів оправдати майбутні інциденти, щоб опісля закинути Польщі, що це вона нарушує мир в Европі.

В ЮГОСЛАВІЇ.

БІЛГОРОД, ПАТ. Білгородська преса стверджує, що Форстер не сказав нічого нового, лиш повторив давні пропаґандивні арґументи. „Време" зясовує становище обох держав у ґданській справі та твердить, що у тій справі Польща мусить мати вільну руку.

В БЕЛЬҐІЇ.

БРЮССЕЛЯ, ПАТ. Більша частина бельґійської преси гостро критикує промову Форстера. Флямандські часописи стверджують, що та промова не дала нічого нового, що вона служить лиш для пропаґанди. „Ґазет" уважає, що приготовлює Німеччину до авантури та згори скидає відповідальність на Польщу.

В АМЕРИЦІ.

ВАШИНГТОН. Авас подає опінію американських політичних кол, які вважають, що промова Форстера не приносить нічого нового та не оправдує надії, немов би Німеччина виріклася своїх плянів.

„Ню Йорк" називає Ґданськ „пробним каменем та найбільш видною точкою натиску".

У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, ПАТ. Ціла німецька преса друкує повний текст Форстерової промови. За кордоном подали текст промови у хвилині, коли Форстер виголошував її; виходить, що Нім. Інформаційне бюро знало зміст промови, заки ще її виголошено.

Німецькі часописи з обуренням стверджують, що Форстерова промова найшла дуже слабий відгук за кордоном.

—o—

ФОРСТЕР ВИГОЛОСИТЬ ПРОМОВУ В БАВАРІЇ.

ҐДАНСЬК, ПАТ. Форстер виїхав у пятницю перед полуднем з мячевою дружиною до свого рідного міста Фірт у Баварії. Він виголосить там промову про Ґданськ і Польщу.

—o—

ЧЕСЬКА ПРЕСА МУСІЛА ПОМІСТИТИ ПРОМОВУ ФОРСТЕРА.

ПРАГА, ПАТ. Редакції празьких щоденників дістали наказ помістити цілу промову Форстера на перших сторінках.

—o—

ШЕФ ШТАБУ ГЛІНКОВОЇ ҐВАРДІЇ СТРІНЕТЬСЯ ГІТЛЕРОМ.

ПАРИЖ. Авас повідомляє, що шеф штабу „Глінкової Ґвардії" Мурґас, який тепер перебуває в Австрії, стрінеться з Гітлером у Лінцу або в іншій місцевости.

—o—

ГІТЛЕР ВИГОЛОСИТЬ ПРОМОВУ У ТАННЕНБЕРҐУ.

У РОКОВИНИ ТАННЕНБЕРЗЬКОГО БОЮ.

Як подає німецьке радіо, у роковини бою під Танненберґом відбудеться на побоєвищі святочний зїзд, в якому візьмуть участь члени уряду, провідні кола партії, ґенерали і ін.

Підчас зїзду зложать вінки під памятником, Гітлер виголосить промову, опісля відбудеться дефіляда.

У танненберзькому святі візьме участь коло 150.000 людей — буде це найбільша маніфестація, яка колинебудь відбулась у Східній Прусії.

—o—

АНҐЛІЯ ДАЛЬШЕ СКРІПЛЮЄ ЗАЛОГУ СІНҐАПУРУ.

СІНҐАПУР, ПАТ. У пятницю причалили нові транспорти війська з Індії — разом коло 3.000 вояків, головно артилерії та помічних військ.

—o—

НАРАДА МІНІСТРА БОННЕ З АМБАСАДОРАМИ.

ПАРИЖ, ПАТ. Мін. Бонне приняв амбасадорів: марш. Петена з Бурґосу та Кульондра з Берліна. Вони оба відїздять на свої становища.

—o—

АРЕШТУВАННЯ ПОЛЯКІВ У ҐДАНСЬКУ. НАПАД НА ПОЛЯКІВ НА ВУЛИЦІ.

ҐДАНСЬК, ПАТ. Ґданська політична поліція заарештувала ґданського громадянина Вента, що працює в польській залізниці, польського громадянина Дамашке та ґданського громадянина-поляка Авліха.

Причина арештування покищо невідома.

Автобусового шофера Сьверчевського, арештованого під замітом кольпортажі польських часописів, випущено на волю.

На Довгій вулиці побили двох братів Бльоків, які говорили по польськи. Поліція заарештувала нападених, не напасників.

—o—

ПРЕМІЄР СКЛАДКОВСЬКИЙ ПЕРЕВІВ ІНСПЕКЦІЮ ЛЕМКІВЩИНИ ТА ПЕРЕМИШИНИ.

ВАРШАВ, ПАТ. Премієр Складковський обїхав з львівським воєводою Біликом повіти: перемиський, добромильський, ліський, сяніцький та коросняньский, опісля краківським воєводою Тимінським повіти: ясельський та горлицький.

Підчас тої інспекційної поїздки премієр відбув конференції з місцевими старостами, при чому познайомився зі станом адміністраційних і порядкових справ. Він поручив представити ряд осіб з тих воєвідств до відзначення.

—o—

МІНІСТР КОСЦЯЛКОВСЬКИЙ У ЛЬВОВІ.

ЛЬВІВ, ПАТ. У пятницю був у Львові міністр суспільної опіки з директором департаменту д-ром Наконечніковим. Він відбув розмови з воєводою Біликом, опісля перевів інспекцію суспільної обезпечальні. Зі Львова виїхав міністр у дальшу інспекційну подорож.

—o—

По широкому світі

Голяндський банкир Мангаймер помер у Версаю. Його банковий концерн припинив виплати, що поважно занепокоїло міжнародні фінансові кола.

Польський президент у приявности марш. Сьміґлого-Ридза приняв премієра, віцепремієра та мін. Бека, які поінформували його про праці уряду.

Бельґійська влада заборонила німецькі маніфестації в Ойпені.

Британське міністерство військових достав заперечує поголоски, немов би воно поробило замовлення у фабриці Шкоди.

На бельґійському погряниччі схопили утікача з Німеччини Йосифа Флема.

600 жидівських утікачів на чердаку корабля „Патрія" збунтувалися у хвилині, коли корабель випливав з Царгороду, загрожуючи, що підпалять корабель, коли він не залишиться у Царгороді.

Румунське свято моря відбудеться з великими парадами у Констанці. Підчас нього воєвода Михайло вступить до маринарки.

Литовсько-німецькі переговори у справі вільної смуги у Клайпеді перервано, бо обі сторони не могли дійти до порозуміння.

Американський президент предложить законопроект про невтральність на надзвичайній сесії конґресу, якщо положення в Европі й на Далекому Сході загоститься.

„Міжнародній Союз Преси" основано у Венеції. Покищо вступили до нього всі німецькі й італійські журналісти.

В Чехії повстав „фронт праці", що обєднує всі чеські робітничі організації.

НОВИНКИ

НЕДІЛЯ

13
СЕРПЕНЬ

Ст. ст. 31. липня 1939.
11 по Сош. Евдок.
Лат. 11 по С. Гіл.
Сонце: схід 4.10, захід 18.47.
Місяць: схід 2.38, захід 17.54.

Завтра: 14. серпня. Понеділок.
Ст. ст. 1. серпня 1939.
Серп. Пр. Х. М.
Лат. Евсевія еп.
Сонце: схід 4.11, захід 18.45.
Місяць: схід 3.55, захід 18.32.
Післязавтра: 15. серпня. Вівторок.
Ст. ст. 2. серпня 1939.
Пер. м. св. От.
Лат. Успення Пр. В.
Сонце: схід 4.13, захід 18.43.
Місяць: схід 5.16, захід 19.06.

—о—

— **В українській** кооперативі „АРХО", одержите готові меблі. Поручаємо: спальні, їдальні, кухні, комбіновані кімнати. Памятайте: „Архо", Львів, ул. Красіцьких 18, тел. 272-04. 28917-30

— Спеціяліст внутрішніх недуг **Д-р Ярослав Гинилевич** вернувся і ординує від 3—5 вул. Токажевського 67, І. п. (давніше Городецька 53 а). 1525 —3

— **В час дозвілля** подумайте про забезпеку Вашу, рідні і гроша. До цього допоможе Вам будівельно-щадничою позичкою Кооп. Банк Міщанський Союз Кредитовий у Львові, вул. Руська ч. 3. — Тел. 215-16 — Домагайтесь інформацій. 1183

— **Борщівське староство** рішенням з 21. липня ц. р. заборонило заснувати кружок „Сільського Господаря" у Вовківцях пов. Борщів на основі ст. 14 закону про товариства, бо „його істнування може загрозити безпеці, спокоєві та публичному ладові і з огляду на охорону державного кордону". Від цього рішення філія „С. Г." у Борщеві внесла відклик. Подібне рішення дістав Г. Станґрет з Пищатинець к. Борщева.

— **Нові польські архиепископи.** Львівський „Дзеннік Польскі" з 12. ц. м. пише: До римо-католицької Митрополичої Консисторії у Львові надійшли вчора вістки з Риму про призначення і пересунення церковних достойників у Польщі. Варшавським архиепископом призначений полевий епископ кс. ґен. д-р Йосиф Ґавліна, вірменським архиепископом кс. д-р Роман Ромашкевич, дотеперішній парох вірменської парохії в Бережанах. Єпископом помічником у Гнезні призначений кс. інфулат д-р Генрих Бадені зі Львова, який був кустосом у львівській капітулі. Його становище обняв кс. д-р проф. Стефан Шидельський. Єпископом ординарієм у Тарнові став кс. епископ Карло Неміра, помічник з Пінська, а на його місце призначений кс. епископ Горай з Люблина. Єпископом у Седльцях призначений кс. пралат Хороманський з Варшави, епископом помічником у Люблині призначений кс. пралат де Віль, декан прав.

Природно гірка вода **Франціішка Йосифа** вживана зранку натще до кількох днів вплинає корисно на функціонування харчевого проводу, відсвіжує кров і соки організму. „Спитайте Вашого лікаря".

— **Більон щезає в таємничий спосіб:** Польська преса приносить вістки, що в деяких околицях західної Польщі щезає раптом більон, який невідомі люди намагаються вимантити від наївних людей. Поліція арештувала в Бельську-Бялій якогось молодого мужчину, який у ресторані говорив, що „Польщі грозить господарська катастрофа". Він удаючи поляка переконував своїх слухачів, що вони повинні збирати срібні монети, бо паперові гроші тратять свою вартість. На поліції арештований признався, що він належить до німецьких орґанізацій Із зізнань арештованого виходило, що на терені цілої Польщі є люди, які збирають срібні монети. Як кажуть, уряд імовірно стягне старі монети, як платничий засіб та заступить їх новими, що їх саме тепер друкує державна карбівня. Кажуть теж, що держава на тому зробить добрий інтерес, бо нпр. вартість срібла 10-золотової монети є тільки 58 сотиків. Також на терені Ґдині від чотирьох днів щезає більон, за яким шукають якісь підозрілі люди. Через те купці перекупні, крамарі та інші мають чимало клопотів із дрібними. У Ґдині намножилося багато пяниць. Все те від кількох днів. Невідомо відки ті люди, що впиваються до безтями, мають гроші. Інша сплетня, що її тепер кольпортують у Ґдині, наказує всім літникам покинути до 15. ц. м. Ґдиню, буцім то на приказ влади. Очевидно таких наказів не було.

— **Великий урожай винограду.** На теплому Поділлі зародив цього року прегарно виноград. У Городниці ломиться галуззя під тягарем овочів у винницях. Кількість винограду на одному корчі доходить до 20 кґ.

— **Буря з громами і зливним дощем** перейшла в четвер 10. ц. м. над частиною рудецького повіту і заподіяла великі шкоди. В селі Долобові грім убив 26-літню Софію Вислоцьку, яка прала білля на подвірю під вікном.

Подяка.

Не маючи змоги подякувати кожному зокрема за численні вискази співчуття, зложені устно і письменно з приводу смерти Найдорожчої Жінки і Мами бл. п. Анни Огоновської складаємо цією дорогою Всім найщирішу подяку.

Володимир Огоновський,
з сином, доньками і зятем.

Львів, ул. Тарновського 11. 1582 1—1

— **Смерть від несвіжого дригцю.** Ще минулого місяця затроїлося в Яворівщині багато селян, які купили і зїли на торзі в Яворові вепровий студенець, приладжений із несвіжих відпадків вепрового мяса Внаслідок затроєння померло тоді 9 осіб. Кілька днів пізніше затроїлися студенцем два селяни, які зїли ту сільську лакоминку на торзі в Немирові. Поліція арештувала різника, який в обох випадках продав несвіже мясо. Перед кількома днями занедужало в Раві Руській 5 селян із дооколичних сіл, які прибули на торг. Вони затроїлися несвіжим дригцем, що його вони купили в одній із будок. Поліція веде слідство, щоб прослідити в кого згадані селяни купили собі отруту за свої гроші. Один із тих пятьох помер, заки його ще довезли до лічниці. Отже за місяць від несвіжого „студенцю" померло 11 селян і багато перехорувалося.

— **Домагаються „чистки" між львівськими кельнерами.** Польська преса пише, що в Польщі забагато німкинь у домашній прислузі. Між кельнерами німці теж творять аж 90% у Львові і велитенську більшість у Сх. Галичині, які є зорґанізовані у власній професійній орґанізації. Ця орґанізація вдержує окрему бурсу у Львові, в якій вишколюють німців на кельнерів. „Дзеннік Польскі" з 12. ц. м. пише, що в одній з найбільших каварень у Львові німці творять цілу прислугу. В іншій каварні, якої власником є поляк, на двох кельнерів поляків є 12 кельнерів німців. На 113 кельнерів, які працюють в 9-ох найбільших каварнях і ресторанах у Львові, є 24 поляків, 59 німців, 7 українців і 24 жидів. Тому — кінчить „Дз. П." — цей стан мусить основно змінитися.

— **Львівська хроніка.** До мешкання Кальмана Рінґера при вул. Бернштайна вломилися злодії і вкрали мужеську й жіночу ґардеробу, варто-

ДЖ. О. КЕРВУД 38

Герої золотої тундри.

ПОВІСТЬ

Переклала Ольга Сліпа.

Не гнів він бачив у її очах. Була це мішанина переляку і фізичного болю; коли вона так на нього дивилася, то в її погляді був його осуд, мірило його поведінки. Це пригадало йому ту ніч, коли вона стояла оперта плечима об двері його кабіни. Та він ніяк не міг примусити себе думати тверезо. Всі його думки зосередилися в одній, що вона не померла, а жила, а яким чином це сталося, він не питав. Він відчував, як він дивно ослаб; він хотів сміятися, кричати, піддатися хоч на хвилину-дві настроєві як жінка. Радість немов флюїд розходилася по його тілі. Вона бачила ту радість у скорій переміні його камінно-сірого лиця, в його прискореному віддиху і була дещо здивувана. Але Аляна занадто опанувала одна велика думка, щоб він міг помітити зростаюче здивування в її очах.

— Ви живі, — він сказав, знов даючи вислів тій одній думці, що била молотом в його мізку. — Живі!

Здавалося йому, якби те слово само бажало повторюватися безліч разів. Тоді правда, що світала в умі дівчини, станула ясно перед нею.

— Пане Гольт, чи ви не одержали мого листа в Ном? — спитала вона.

— Вашого листа? В Ном? — Він повторив її слова і заперечив головою. — Ні.

— І ввесь той час ви гадали, що я мертва?

Він притакнув рухом голови. Було це лекше між говорити, бо в горлі щось його душило.

— Я вислала була для вас лист до Ном, — сказала вона. — Я написала листа, ще заки скочила в море. Лист цей пішов до Ном кораблем капітана Райфля.

— Я його не дістав.

— Ви його не дістали? — Здивування було в її голосі, а потім, якби він був придивився уважно — чути було, що вона зрозуміла.

— То ви не зробили цього умисне? Ви не мали наміру так мене зустріти? Це тому, що ви докоряли собі за мою смерть... — це була велика несподівана полекша, найти мене живою. Тому ви мене привітали — правда, що так?

Він потакнув машинально. — Так, це була велика полекша.

— Щоб ви знали, я довіряла вам навіть і тоді, коли ви відмовилися мені допомогти, говорила вона далі. — Я довіряла вам до тої міри, що я навіть відкрила вам свою тайну в тому листі, що я до вас написала. Для цілого світа, з вийнятком вас, я мертва — для Росленда, капітана Райфля, для кожного. У тому листі я написала вам, що я умовилася з молодим індіянином з племени Тлінкіт. Він потайки спустив човен на море, саме перед тим, як я скочила і поміг мені дістатися до човна. З мене добрий пливак. Потім він доставив мене до берега, тоді, як рятункові човни шукали за мною.

В одній хвилині вона привернула назад ту пропасть, що була між ними, та стояла по другому боці цієї пропасти недосяжна. Здавалося це неправдоподібним, що щойно кілька хвилин тому він обіймав її своїми раменами. Свідомість того, що він це вчинив та що вона дивилася на нього, немовби цього ніколи не було, наповнювала його пригнітливим приниженням. Неможливо було говорити про це, неможливо було навіть виправдатися якслід.

— А тепер я тут, — говорила вона спокійним опанованим тоном. — Я не гадала вибратися сюди, коли я скакала в море. Ця гадка прийшла мені згодом либонь тому, що я зустріла того невеличкого мужчину з бокобородами, що ви його показували мені в сальоні для курців, на покладі „Нома". І так — я ваш гість, пане Гольт.

Коли вона так говорила, рівночасно поправляючи та пригладжуючи свої коси, в голосі її не було найменшого натяку, що вона виправдується зі свого приїзду сюди. Так немов би вона сюди належала і завсіди була тут приналежна, та дозволяла йому на побут у своєму царстві. Перший удар минув і він ставав знов твердими ногами на землі. Перед дійсною Марією Стендіш з тіла і крови, перед її спокійним пануванням над ситуацією, її майже всевідущою недосяжністю, зникали ці візії його духа, коли-то вона в часі минулих тижнів йшла рука в руку з ним, коли то її лагідні очі здавалися повні любови. Він знов простягнув руки та в очах його був зовсім інший вираз і вона довірливо зложила в цих руках свої власні.

— Це був немов удар грому — сказав він уже голосом свобідним, але ще схвильованим. — День і ніч я думав про вас, снив про вас і кляв себе за те, що я вас убив. І нараз я зустрів вас живою. І то тут!

Вона стояла так близько, що руки її в його руках лежали на його грудях. Та розсудок вернувся до нього і він побачив, що його мрії були опянливим дурманом.

— Тяжко повірити в це. Зразу мені здавалося, що я хворий. Може воно і так. Але якщо я при умі, а ви дійсно ви, то я тішуся. Якщо я пробуджуся та побачу, що я лише уявляв собі те все, так як уявляв я собі багато дечого іншого.

Сміючися він пустив її руки та глянув в ті очі, що дивилися на нього напів крізь сльози. Він не докінчив своєї мови, а дівчина, що відступилась дещо подальше, немов бажаючи щось йому сказати, кінчиками пальців дотикала легко його рамени і так як цієї памятної ночі на кораблі він помітив прискорене пульсування бючки на її шиї.

— Я думав про вас по дорозі сюди, кожної години, за кожним кроком, — говорив він далі жестом вказуючи на тундри, що їх перейшов. — Нараз я почув штучні вогні і побачив прапор. Це так немовби моя уява вас створила!

Скора відповідь зривалася з уст дівчини, та вона знов її стримала. (Д. б.).

Кращі ґатунки вовн на
МУНДУРКИ
для учнів і учениць
поручає українська бльаватня
„Manufactura“ Львів, пл. Капітульна 3. Тел. 247-79.

сти 2.300 зол. — Із кульпарківського заведения для умово хорих утік перед двома днями 38-літній Олександер Мязга з Венґлиськ пов. Ланьцут. — Шофер Терентій Войтіх їхав так нещасливо, що заїхав на трамвай ч. 3 і поважно його ушкодив. Очевидно Терентій Їхав вантажним автом. — В іншому місці особове авто наїхало на вантажний віз Йосипа Масіка та поранило його коня у бік.

— **Чоловік зі сталевими легенями оженився.** З Шікаго повідомляють, що відомий у цілому світі Фред Снайт, чоловік зі сталевими легенями оженився із Тересою Лернінґ. Він має 29 літ, вона 25. Снайт вернувся недавно, як відомо з Европи, куди їздив на прощу до Люрд.

— **Ґанґстер схопив дві учениці.** В Букартон на Фльориді якийсь підозрілий тип, обіцюючи поміч у фільмовій карієрі, схопив дві учениці лицею в Міямі. Одна з дівчат мала 17 років, друга 19. Кілька днів від дівчат не було ніякої вістки і тоді батьки повідомили поліцію, яка повела слідство. Поліція знайшла трупа молодшої дівчинки в кущах недалеко Букартон. Другу дівчину знайшли цілу і здорову в якійсь хатині, недалеко місцевости Маріс. По довших розшуках поліція арештувала ґанґстера на прізвище Джеферсона. Він схопив обі учениці, сподіючися від їх батьків окупу. Молодшу дівчину убив, бо побоювався, що вона перешкоджуватиме йому у злочинній діяльности.

—o—

З кіна.

КІНО АМПІР: „НЕСЛУХНЯНА ДІВЧИНА“, „ПАНОВЕ З ВИЩИХ СФЕР“.

Дві американські комедії. Перша змальовує родину, що вся цікавиться театром від батька й мами аж до малолітньої дівчини, яка наперекір батькам старається дістатися на сцену. Ріжні родинні комічні сцени, перемішані тут з підготовою до великої нюйорської ревії, в якій виступить наречений одної з доньок театрального підприємця і ота неслухняна дівчина, що наробить найбільше галасу своєю театроманією. Дуже гарні та вигадливі сцени великої ревії.

Друга фільма „Панове з вищих сфер“ — погідна побутова картина, що відтворює середовище родини старшого ремісника, батька двох доньок та сина, ще й опікуна одного сестрінка. Сестрінок — цікавий американський тип, який вічно зміняє поставу, вважаючи себе призначеним до „чогось вищого“. До цієї родини входить як наречений одної з доньок молодий міліонер, власник великого підприємства, де ця молода дівчина працює, як його особиста секретарка. Дівчина, що дуже тверезо дивиться на подружжя, не хоче вийти за нього заміж негайно, а хоче раніше перевірити, чи він погодиться з її нижчим походженням. Тоді молодий міліонер зважується на протилежну спробу і спроваджується на якийсь час до тісного мешкання бідної родини, де мусить проводити ночі на старій зіпсованій канапі, яка стає його Мадієвим ложем. Дуже дотепна комедія з добрими артистами.

ШИРІТЬ НАШ ЧАСОПИС!

Зі судової салі.

ЗА УЧАСТЬ У ДЕМОСТРАЦІЙНОМУ ПОХОДІ.

Перед трибуналом апеляційного суду у Львові, відбулася в пятницю 11. ц. м. розправа проти 41 молодих українців (ок), яких засудив трибунал окружного суду у Золочеві в березні ц. р. на кари від 6 місяців до 4½ р. вязниці. Перед судом у Золочеві відповідало 55-ох молодих українців (ок), з яких суд увільнив лише 11-ох від вини і кари.

Від цього присуду внесли апеляцію всі засуджені, а саме: 1) **20-літній Марін Кравчук** (засуджений на 4½ року вязниці), 2) **21-літній Роман Кравчук** (на 3 роки і 4 місяці), 3) **20-літній Петро Піх** (2 р.), 4) **22-літній Михайло Сусол** (3½ р.), 5) **20-літній Ярослав Ласка** (4 р.), 6) **21-літня Ева Кук** (1 р.), 7) **23-літня Ольга Тиктор** (1 р.), 8) **23-літня Софія Майба** (1 р.), 9) **24-літній Олексанлер Букела** (3 р.) і 10) **23-літній Михайло Височанський** (6 місяців) — усі з Красного; 11) **38-літній Андрій Луговий** (3 р.), 12) **31-літн. Петро Майба** (2 р.), 13) **25-літній Евген Лотоцький** (3 р і 4 м.), 14) **38-літній Іван Макар** (8 м.), 15) **38-літній Василь Нагірний** (8 м.), 16) **26-літній Іван Майба** (8 м.), 17) **37-літній Микола Михалюк** (8 м.), 18) **23-літня Розалія Лотоцька** (8 м.), 19) **32-літній Дмитро Макар** (8 м.) і 20) **Павло Михалюк** (8 м.) — з Острова; 21) **27-літній Степан Пелещук** (2 р.), 22) **43-літній Михайло Луцишин** — оба з Русилова; 23) **24-літній Теодор Криштальський** (2 р. 4 м.), 25) **26-літній Михайло Мороз** (1 р. 4 м.), 26) **26-літній Іван Фалинський** (3 р. 4 м.), 27) **24-літній Андрій Фалинський** (3 р. 4 м.), 28) **30-літній Василь Піхорівський** (8 м.), 29) **30-літній Іван Лука** (10 м.), 30) **28-літній Михайло Шевчук** (10 м.), 31) **31-літн. Андрій Сташків** (8 м.), 32) **18-літній Іван Стефанків**, 33) **19-літній Іван Петрів** (8 м.), 34) **19-літн. Михайло Гринчишин** (8 м.), 35) **24-літній Степан Шевчук** (8 м.), 26) **26-літній Василь Стефанків** (10 м.), 37) **29-літній Теофіль Матвіїв** (10 м.), 38) **36-літній Володимир Матвіїв** (8 м.), 39) **36-літн. Степан Юзьків** (8 м.), 40) **30-літній Іван Новосад** (10 м.) і 41)**29-літній Іван Приставський** — всі з Куткора.

Окружний суд у Золочеві засудив їх за участь у демонтраційнім поході дня 23. жовтня 1938 р. у Краснім, Безбрудах та Острові, за провину зі ст. 163 кк.), підчас якого кидали зневажливі вигуки про польський нарід (за провину зі ст. 152 вв.), спираючи свій присуд на зізнаннях свідків акту обвинувачення. Хоч трибунал окружного суду в Золочеві переслухав аж 180 свідків, яких покликали підсудні на свою оборону, не повірив зізнанням ніодного з них.

На розправі перед апеляційним судом, предсідник трибуналу суддя **Яґодзінський** заявив, що присуд оголосить в суботу 12. ц. м. вполудне. Як вотанти засідали у трибуналі апеляційного суду: **Вітошинський та Ярошинський**, обвинувачував прок. **Кожуховський.** Боронили адвокати: **д-р Пиндик і д-р Ваньо** зі Золочева, **д-р Семен Шевчук, д-р Іван Яримович, д-р Роман Криштальський** (юніор), **м-р Лев Бобинський та адв. Сивуляк** зі Львова і два поляки адвокати: **д-р Живіцький і д-р Стшемінський** — оба зі Львова.

ЗНАМЕННИЙ ПРИСУД ЗА ПРОВИНУ З ПРЕСОВОГО ДЕКРЕТУ.

В середу 9. ц. м. перед апеляційним судом у Львові відбулася розправа до ч. VI. Ка 1110/39 проти **о. д-ра Михайла Сопуляка,** управителя фабрики „Бібльос“ за провину зі ст. 12 пресового декрету Президента з 21. листопада 1938 р. Цієї провини мав допуститися о. д-р М. Сопуляк тим, що як управитель фабрики „Бібльос“ зладив і предложив городському старосту у Львові **книгу виконуваних друків в українській мові.** На думку городського староства, згадана книга друків не відповідала зразкові, що його устійнило міністерство внутрішніх справ розпорядком з 30. листопада 1938 р. (Д. З. ч. 96, поз. 647), бо не була видрукована в польській мові. Тому на донос городського староства міський городський суд у Львові засудив о. Сопуляка на заплату 50 зол. гривни.

По розправі в апеляційному суді суддя **Дисевич** оголосив присуд, яким увільнив **о. д-ра М. Сопуляка від вини і кари. Апеляційний суд станув на становищі, що пресовий декрет не передбачує, а ніякий інший закон не постановляє, що книгу виконуваних друків треба друкувати в польській мові.**

Боронив **адв. д-р Роман Криштальський** (юніор) зі Львова.

ЗА „УКРАЇНІЗУВАННЯ“ ПРІЗВИЩ.

В середу 9. ц. м. відбулася перед окружним судом з Чорткова на виїздній сесії у Монастириськах розправа проти **о. Олександра Карпинського,** пароха в Задарові к. Монастириськ за провину зі ст. 287 § 1 кк. Акт обвинувачення закинув підс. о. Карпинському, що у виказі дітей з 1912. р. для вжитку управителя школи Тадея Лопушанського повписував прізвища „Вербіцька“ замість „Вербіцка“, „Моліцький“ замість „Моліцкі“ і „Залеський“ замість „Залескі“.

По розправі суд засудив **о. О. Карпинського на 7 місяців безоглядної вязниці.** Обвинувачував прок. Туркевич, боронив адв. **д-р Льонгин Горбачевський** з Монастириськ.

Перед тимсамим судом відповідав 9. ц. м. **о Григорій Миськів,** парох Велснева, якому акт обвинувачення закидав українізування прізвища у витягу з актів шлюбу з дати 21. лютого 1939. р., де підсудний вписав прізвище „Радомский“ замість „Радомскі“. По розправі суд засудив **о. Г. Миськова** на 1 місяць вязниці з припиненням виконання кари на 5 років. Боронив адв. **д-р Л. Горбачевський.**

ЗА ТРИЗУБ.

Перед трибуналом окружного суду в Золочеві відбулася в четвер 10. серпня ц. р. розправа проти: 1) **Якима Винара,** різьбара, відомого з виробів „Народне Мистецтво“ за провину зі ст. 155 кк. (за вирізьблення тризуба з написом „Вже час, народе встань“), 2) **Богдана Казанівського,** б. службовика П. С. К. в Радехові (який тепер відсиджує кару 12-літньої вязниці за приналежність до ОУН) і 3) директора ПСК. **Антона Маланяка** за завішення тризуба в кімнаті П. С. К. в Радехові, за провину зі ст. 154 § 2 кк. (чим теж накликували до злочину державної зради).

По розправі трибунал увільнив **Якима Винара** від вини і кари, а **Б. Казанівського і дир. Маланяка засудив на кару вязниці по 6 місяців** з тим, що дир. Маланякові припинив виконання кари на 5 років. Підсудних боронив **м-р Евген Олесницький.**

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Перед тимсамим трибуналом відбулася 10. ц. м. розправа проти **Петра Яцкова** за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 кк. (за приналежність до ОУН). Трибунал засудив цього підсудного **на 2 роки вязниці.** Боронив **м-р Евген Олесницький.**

—o—

‡ Посмертна згадка.

Анна з Маковецьких Совикова упокоїлася в Бозі дня 10. серпня ц. р. у Свидниці, повіт Яворів, у 74. р. трудолюбивого життя. Похорон відбудеться у Свидниці 12. ц. м. В. Їй П.!

—o—

Дописи.

БОРЩІВ.

Концерт Мирослава Старицького. В неділю 6. серпня ц. р. загостив до Борщева на один виступ молодий відомий з радіових авдицій співак Мирослав Старицький. Філія „Просвіти“, що уладжувала концерт, побоювалась, щоб салі не світили пусткою, але на щастя громадянство Борщева і селянство виповнили салю вщерть. Коротка програма, що не перетомила публики і дійсно мистецьке її виконання вдоволили присутніх. Виконання поодиноких арій та пісень свідчило, що молодий співак не лише опанував труднощі скалі, але й передав їх з чуттям, зокрема українські пісні, за які публика нагородила співака рясними оплесками. Молодий співак, уродженець зі Скали, борщівського повіту, мріє про дальші студії за кордоном, але як син бідних селян, зустрічає непоборні матеріяльні труднощі. Подібні концерти українських арій та пісень задумує Старицький Мирослав уладити ще у Скалі, Чорткові та інших місцевостях.

БОРЩІВЩИНА.

Дитячі садки. Справа дитячих садків у Борщівщині не краща ніж по інших повітах. Як минулого року

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД
лікарських і ветеринарійних інструментів
А. МАЦЯК
сп лка з обм. в дп.
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 8. Тел. 116-60.
поручає
хірурґічні артикули, ґумові та сталеві вироби, лікарські меблі, лікарські і діточі ваги; направа і ніклювання інструментів
3/39 —?

так і його Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи“ вніс до повітового старости 25 подань у справі осмування 25 садків. Не зважаючи на великі труднощі у віднуканні опідавичок, найбільша трудність виринула від влади, яка стала на становищі, що вистане на 66 сіл чисто українського повіту лише 8 садків. 5 садків є в борщівському повіті в таких селах: Мушкатівці, Скалі, Верхнявіці і Жилинці, а в мельницькій окрузі в Мельниці Под., Іваню Пустім та Волківцях над Дністром. Слово старости було коротке, але різке. Зате в борщівському повіті осповано аж 42 польські пішкольові. Чи з цього прийде кому велика користь покаже майбутність, а покищо сотні наших дітей залишились без дбайливої опіки та щирого рідного слова вже в такому ранньому віці.

МОНАСТИРИСЬКА.

Праця філії „Просвіти“ в Монастириськах. Філія „Просвіти“ в Монастириськах відновила свою діяльність по двомісячній примусовій перерві (староство в Бучачі припинило її діяльність) і відбула заг. збори, на яких вибрали далі головою адв. д-ра Л. Горбачевського. Виділ філії прийняв урядовця Богдана Кощсу, який почав уже вести працю в районі. Слід згадати, що в ночі з 12. на 13. листопада п. р. невідомі і дотепер невикриті люди удалили погром усіх українських установ як окладницю ЦСК, філію „Просвіти“, Украінбанк, „Рідну Школу“ та інші товариства. Тому праця дещо утруднена. Одначе Монастирещина помалі віднаходить шлях, по якому піде праця.

—о—

СПОРТ.

ЧИ ЮНАК БУДЕ ГРАТИ В ОКРУЖНІЙ ЛІЗІ.

Дрогобицький Юнак бере, як відомо участь у грах за вхід до Державної Ліги та можливо що навіть ввійде до неї, бо цього року до Д. Л. входить аж три дружини, тому теж Юнак має поважні дані на те. Але покищо невідомо, як буде з Юнаком, чи йому пощастить чи ні, зате мистецькі гри О. Л. починаються вже в чергову неділю. Щоб вийти з клопоту ВГІД рішив, що Юнак не візьме участи в осінній рунді мистецтв. Якщо Юнак ввійде до Д. Л., тоді резерва Юнака гратиме на весну в О. Л. починаючи змагання з такою скількістю точок і з таким відношенням воріт, як останній клюб у табелі. Якщо Юнак не ввійде до Д. Л., тоді перша дружина дрогобицького клюбу почне на весну мистецькі змагання в О. Л. з такою самою скількістю точок і з таким відношенням воріт, як перший клюб у табелі. В обох випадках всі зустрічі будуть відбуватися на спільний кошт, без уваги на те, хто буде господарем змагань.

Годі казати, щоб таке рішення було справедливе та чи воно не дасть клюбам притоки до нарікань.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

Шкіряні каганці і реміці для псів у найліпшім гатунку, линви, гарапи продає
Н. БАРЕР Львів Сикстуська 2.
Гуртова продаж. Купцям даємо відповідний рабат. 1317 6—?

Позір! Єдині українські державно уповажнені — шоферські курси —
Інж. Ярослава Білинського
ЛЬВІВ ул. Оборони Львова 15. (х. Сикстуська 43) Тел. 236-32.
Ведені українськими фаховими силами, поручаються всім, що хочуть добути всестороннє знання в ділянці моторизації та запевнити собі певний прожиток.
— Інформації і вписи щодня. —
999, 20-35

ТЕАТРИ

Великий Театр.

Субота 12. 8. год. 20 „Багряні рожі“.

Неділя 13. 8. год. 12 Академія П. П. В. год. 16 „Багряні рожі“; год. 20 „Багряні рожі“.

Понеділок 14. 8. год. 18 „Багряні рожі“.

Театр Рімнородностей.

Нечинний.

Український Театр ім. І. Котляревського

КОСІВ:
12. 8. Гуцулка Ксеня.
13. 8. Кирез в Льолео.

В Косова іде театр на дві вистави до Заболотова і далі до Делятина.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

КАРЛІВ:
12. 8. За молдавський престіл.
13. 8. Вельможна пані Кочубеїха.

СНЯТИН:
14. 8. Дай серцю волю.
15. 8. Сорочинський ярмарок.
16. 8. За молдавський престіл.

До Жабя і Ворохти театр приїхати не може з причин від нього незалежних.

Українська капеля бандуристів Степана Орача.

15. 8. Старий Самбір.
20. 8. Дрогобич.
27. 8. Устрики.
28. 8. Ліско.
8. 9. Сянік.
10. 9. Рималів.
17. 9. Кросно.

КІНА.

АДРІЯ: „Хрестоносні походи“, „Проклятий скарб“.

ЕМПІР: „Неслухняна дівчина“, „Пацове в вищих сфер“.

АПОЛЬО: Нечинне.

АТЛЯНТИК: „Коли Мадльон...“ (Анрі Гара, Олена Робер).

БАЯКА: „Р. 107 вазиває помочі“, „Весела чвірка“.

БАЛТИК: „Шаління молодости“, „Пацове в циліндрах“.

ВАНДА: „Плинне золото“, „Шампанський вальс“.

ГРАЖИНА: „Знахар“, „Професор Вільчур“.

ЕВРОПА: „Сила золота“.

КАСИНО: „Шпигунові візнання“.

КОПЕРНИК: „Пекло Сагари“.

МАРУСЕНЬКА: „Непечка“, „Лист до матері“.

МЕТРО: „Марко Польо“, „Хай живе свобода!“

МУЗА: „Христинина брехня“

МІРАЖ: „Мудрагелька“, „Князь і вбогий“.

ПАКС: нечинне.

ПАЛЯС: „Балкани“.

РАЙ: „Лицарі пустині“, „Донька самурая“.

РІЯЛЬТО: „Золото на вулиці“ (з Авель Даріє).

РОКСІ: „Мільйонер на тиждень“, „Саратога“.

СВІТ: „У тайгах Сибіру“, „Кріза стінчена“.

СВЯТОВИД: „Бурлаки над Волгою“, „Модельна“.

СТИЛЕВЕ: „Материнство“.

ТОН: „Вязниця без крат“, „Тайна жовтого міста“.

УТІХА: „Погоня“ та ревія.

ХИМЕРА: „Завойовники Марока“.

ФОТОПЛЯСТІКОН (пл. Марійська ч. 5): „Карконощі“ (Судетські Альпи).

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 12. серпня 1939.

6.56 Сигнал, 7.00 Ранішній деппик, 7.15 Музика з пл., 8.15 У Сулеєві. 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авдиція, 13.00 Орх., 14.00 Із життя хліборобських організацій, комунікати, інформації, 14.15 Мусоргський: Хоральні фрагменти з оп. „Борис Годунов“, пл., 14.35 Господ. вістки й інформації, 14.45 Для дітей, 15.15 Популярна музика у вик. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Попол. денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Форт., 16.45 Хроніка подій у техніці 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, програма на завтра, 17.10 Танкова муз. з пл.: у перерві в год. 17.20 Діточа захоронка у Львові, репортаж, 17.50 Східні Торги у Львові, 18.00 Фр. сучасна муз., сопран, віол., форт., преленція, 19.00 „Сімома морями до семи гір“ радіоповість із участю Щепка та Тонька. 19.25 Перші легіонові бої: Похід на Кельце, 19.35 Гутірка; „Геройська Варшава“ фейл., 20.00 Народні тешинські пісні, хор, орх., 20.25 Гутірка зі слухачами, 20.35 Льокальні спортові вістки, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Розр. концерт: орх., пісеньки, тріо акордеоністів, вібрафон, форт., конферансієрка. 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Неділя, 13. серпня 1939.

6.56 Сигнал. 7.00 Поранок хлібороба: Приготування зерна на засів, нар. музика з пл., Кооперативні овочарні, 8.00 Ранішній денник, 8.15 Концерт дутої орх., після богослуження коло год. 10.30 Музика з пл., поетична чвертьгодина, 11.40 Трапом з Моршина, 11.57 Сигнал, 12.03 Музичний поранок, 13.00 Вийнятки з творів Пілсудського, 13.05 Суспільність Станиславівщини у легіонових боях, 13.15 Орх., баритон, флет, арфа, 14.40 „Пан Тадей“, 15.00 Військові марші з пл., 15.10 Польська збройна сила, слово-муз. авд., 15.35 Фрагм. із книжки Пілсудського: „Мої перші бої“, 16.30 Рахманінов: Тріо д-моль оп. 9, 17.15 Хто відповість, 17.30 Орх. мандолінстів, гармоніївка, пісеньки, гумор, 19.20 Театр Уяви: „Війна 1914 р.“, 19.30 Програма на завтра, 19.35 Арії та пісні у вик. Кордівін, баритон і муз. з пл., 20.05 Льокальні спортові вістки, 20.10 Звук. тижневик, політ. огляд, веч. денник, Збірні спорт. вістки, 21.15 Фільм. і танк. музика, спів: у перерві в год. 22.00 „Вакації“ скеч Діверноа, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Понеділок, 14. серпня 1939.

6.56 Сигнал. 7.00 Ранішній денник 7.15 Музика з пл., 8.15 Для купців: Відповіді на актуальні питання, 11.57 Сигнал, 12.03 Полудн. авдиція, 13.00 Концерт безенк, 13.40 „Геройський землероб“ і пісеньки та мельодії для дітей, 14.35 Господарські вістки, біржа, 14.45 Театр Уяви для дітей: „Клемко Бахледа“ 15.15 Популярна музика у вик. сальон. орх., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Пополудневий денник, 16.10 Актуальна гутірка, 16.20 Арії та пісні у вик. А. Бардзійовського, баритон, у супр. форт., 16.45 Економічні науки, 17.00 Біжучі вістки, програма, 17.05 Гутірка Л. О. П. П., 17.10 Бетовен, із гр. пл., 17.50 Спортова гутірка, 18.00 Форт. реситаль Марг. Тромбіні-Казуро, 18.30 Шуберт: Квартет ес-дур оп. 125. ч. 1., 19.00 „Отшелецька“ авд. 19.30 Скрипка, віол., мецосопран, форт., 20.15 Резерва, 20.25 Хліборобська скринька, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 Концерт солістів: сопран, альтівка, форт., 21.50 Відгомони сили та слави, 22.00 Батьківський порадник, 22.15 Легка муз. зад. мандоліністи, вок. квартет, гітара, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Вівторок, 15. серпня 1939.

7.00 Сигнал, 7.05 Лицарські та вояцькі пісні з пл., 7.50 Гутірка для села, 8.00 Ранішній денник, 8.15 Пісні в честь Богородиці, 8.30 Марші у вик. орх., 9.00 Торжества у Вильні, опісля музика з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Орх., спів, 13.00 Вийнятки з творів Пілсудського, 13.15 Орх., мецосопран, банджо, ксильофон, форт., 14.45 Понад двома континентами, 15.00 Обжинкові роздумування, 15.15 Словно-муз. авд., 15.45 Актуальна гутірка, 16.00 Мати вояка, 16.30 Квартетові мініятури у вик. смичк. квартету, 17.00 Мати Божа в літературі, 17.15 Музика з пл., 17.30 Підвечірок при мікрофоні 19.00 Авдиція про Болеслава Хороброго 19.45 Монтаж із пл., 20.00 Техн. скринька, 20.15 Біжучі вістки з міста та провінції, спортові льокальні вістки, 20.25 Військ. звук. репортаж, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.10 Танк. музика вок. дует, у перерві год. 21.50 Весела авд. 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Українське громадянство домагається збільшення українських радіоавдицій.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 12. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.10 Італ. оп. музика, 20.15 Хор і військ. орх., БІЛГОРОД 19.05 Популярні мельодії, 26.00 Пісеньки, БУДАПЕШТ 17.40 Форт., 18.30 Сальон. орх., ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30 „Кармен“ оп. Бізета, ВІДЕНЬ 18.30 Балади на форт. і спів, 20.15 Оперетковий вечір, 22.30 Розривковий концерт, ҐДАНСЬК 11.00 Богослуження ц-моль Моцарта, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 „Пенвчий“ оп. І. Штравса, 22.30 Брамс, ДРОЙТВІЧ 19.20 Шубертові твори, КЕНІҐСБЕРҐ 20.35 Військ. орх., КОПЕНГАГЕН 20.00 Симф. концерт, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.00 Старі танки на камер. орх., МІЛЯНО 21.00 „Затоплений дзвін“ оп. Респіґі, ПАРІ ПТТ 21.00 „Арлезіянка“ оп. Бізета, ПРАГА 16.00 Нар. оперетка, 20.35 Чеська музика, 22.10 Оперетова і танк. музика, РАДІО ПАРІ 18.15 Форт. дует, 19.15 Пісеньки, 20.30 Скрипка, 22.00 Форт., Рим 20.30 Симф. музика, 22.30 Спів, СОФІЯ 18.30 Мандоліни, 19.00 Спів, 20.50, 21.25, 21.40 Легка музика.

Неділя, 13. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 20.15 Концерт, БІЛҐОРОД 21.20 Військ. орх., 22.15 Танк. музика, БУДАПЕШТ 18.40 Форт., 21.10 Твори І. Штравса, ВІДЕНЬ 15.00 Оп. музика, 22.30 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 Концерт, 22.30 Форт. твори Чайковського, ДРОЙТВІЧ 21.50 „Крайцеріаська Соната“ Бетовена, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.10 Форт. імпровізації, 18.30 Росіні, Моцарт, Мендельсон, МІЛЯНО 21.00 Ораторійний концерт, МІНХЕН 19.30 Трансм. з Байрайту: „Голяндець-скиталець“ оп. Вагнера, ПРАГА 18.30 Розр. програма, 20.30 Фрагм. з оперетки Недбаля, 21.00 Популярний симф. концерт, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісеньки, 21.05 Концерт катедр. хору зі Штрасбурґа, РИМ 17.00 Розр. концерт, 20.30 Хвилина музики, 21.00 „Ромео та Джулієта“ оп. Зандонаї, СОФІЯ 18.00 21.25 22.00 Легка і танк. музика, 20.00 Вок. концерт, 20.50 Оперетова музика, ШТУТҐАРТ 20.45 „Паяци“ оп. Леонкавалля.

Понеділок, 14. серпня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Розр. концерт, БІЛҐОРОД 19.05 Популярний концерт, 20.00 Пісеньки, 21.20 Скрипка, 22.15 Форт., БУДАПЕШТ 12.10 Спів, 17.40 Легка музика, 21.20 Циг. орх., 22.00 Симф. концерт: Ліст, Франк, ВІДЕНЬ 16.00 Розр. музика, 18.10 Легка музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00 Популярний концерт, 18.10 Брух: Смичковий октет, 18.45 Вістки, опісля „Жінка без тіні“ оп. Штравса, КЕЛЬН 18.25 Сучасна музика, 20.15 Нар. пісні, 21.00 Розр. концерт, ЛЯГТІ 17.10 Пісні, 18.15 Концерт творів Єрнфельда, 21.10 Військова орх., МІНХЕН 18.00 Гендель, Моцарт, 20.15 Нар. пісні, МОР. ОСТРАВА 17.15 Моравські пісні, 17.55 Рапсодія оп. 79. на форт. Брамса, ПРАГА 21.10 Бетовен, РАДІО ПАРІ 18.15 Віол., 20.15 Скрипка, 20.30 Опера, РИМ 17.15 Віол., 21.00 Хор, СОФІЯ 18.00, 22.00 Легка і танк. музика, ФРАНКФУРТ 20.15 „Вільний стрілець“ оп. Вебера.

Вівторок, 15. серпня 1939.

БЕРЛІН 20.15, 21.00, 22.35 Танк. муз., БУДАПЕШТ 15.30 Мадяр. мельодії, 18.45 Ґріґові танці, 20.25 „Турандот“ оп. Пуччіні, ВІДЕНЬ 18.15 Гітара, арфа, 21.30 Форт. твори Шуберта, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Літні пісні, 18.30 Нар. пісні, хор, 19.00 Кабарет, 20.15 Симф. концерт: Шуман, Респіґі й ін., 22.30 Гайдн: Смичк. квартет оп. 33, ч. 1., ДРОЙТВІЧ 18.45 Вожак: Форт. квінтет а-дур, оп. 81., КЕНІҐСБЕРҐ 19.00 Військова орх., КЕЛЬН 21.00 Танк. ревія, МІЛЯНО 21.00 „Отельо“ оп. Верді, РАДІО ПАРІ 18.45 Пісеньки, 19.05 Вок. секстет, 20.15 Камер. концерт, РИМ 17.00 Мельодія та ритм, 20.30 Італійська й еспанська музика, 21.00 Орх., 22.00 Скрипка, 22.30 Концерт камер. орх., СОФІЯ 18.00 Легка і танк. музика, 20.00 Шуман: Форт. квінтет, 20.50 Рос. романси.

Біржа

Львів, 11 серпня 1939.

ГРОШІ

Бельґи бельґ. 90·32—90·72, Долари америк. 5·30·50—5·33·00, Долари канад. 5·29·00—5·31·50, Фльор. гол. 284·31—284·31, Франки франц. 14·16—14·16, Франки шв. 120·45—120·45, Фунти англ. 25·00—25·00, Гульд. гдан. 99·75—100·25, Корони данськ. 111·63—111·63, Корони норв. 124·70—125·52, Корони шведські 127·70—128·77, Ліри іт. 17·90—18·50, Марки фінляндські 10·75—11·02, Марки нім. срібні 89·00.

АКЦІЇ.

Банк Польський 102·50, Цукор 35·25—35·25, Вугіль 30·00—31·25, Ліньпол 80·00—79·00, Моджеїв 17·50—17·75, Островець 79·75—79·75, Стараховичі 48·00—47·75, Жирардів 45·00—45·50, Габербуш 57·50—57·50

Тенденція вдержана.

ПАПЕРИ.

4 і пів внутрішня 60·50. 3 інвестиційна I ем. 73·00, серія 77·00—00·00. 2 ем. 74.00 серія 76·00—80·50, 5 конверсійна 65.62 5 залізнича 61·00—59·00, 4 прем. дол. 38·75 4 консолідаційна 61·00—60·50.

Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, 11. серпня 1939.

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2·95
За 1 кг. масла дес. бочк. в опак.	2·95
За 1 кг. масла експ. в оп. дає начет	3·00
1 л. молока	0·15
1 кг. сець	1·00

Тенденція на масло сильна на молоко й яйця вдержана.

ЦІНИ ЗБІЖЖЯ.

Оборот загальн. 5817 тон. Пшениця оборот 2032 тон, тенд. спокійна. Жито оборот 377 тон, тенд. спокійна. Ячмінь оборот 165 тон, тенд. спокійна. Овес оборот 375 тон, тенд. спокійна. Кукурудза краєва жовта 15·00—15·50. Кукурудза краєва червона 16·00—18·50. Мука пшенична подешев. 25 сот. на 100 кг. Ріпак озим. 47·00-47·50. Ріпак літний 42·50-43·50.

ЦІНИ ГОРОДОВИНИ:

За 100 кг. біб зол. 8—10 зол., бураки 4—5 зол. цебуля сорт. I. 4·50—5·50, помідори сорт. I. 15 — 20 зол. помідори сорт. II. 10—12 зл. барабολі зол. 4·50—5·00 зл. — За 100 штук, калафіори сорт. II 15—25 зол. сорт. III. 10—15 зол. капуста біла 1·50 — 2·00 зол., капуста італ. 2—3 зол. кукурудза 1·10 — 1·40 зол., огірки свіжі 50—80 гр.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ПАРАСОЛІ до саду, жіночі, мужеські і дитячі майже **ЗАДУРНО** з найтривкіших ґатунків що не промакають і не тріскають найоригінальніші моделі сезону 1939 р. поручає першорядна виробня парасолів „СІКО" віддавна відома фірма Зіхер і Коркес, Львів, Леґіонів 29 в Пасажі праворуч зараз побіч „Орбісу". Реперації і покриття виконуємо прецизійно на місці ЗА БЕЗЦІН.

Отже хто хоче бути вдоволений нехай зверне пильну увагу на докладну адресу і ЧИСЛО ДОМУ.

САМОХОДИ Citroen — Aero **МОТОЦИКЛІ** S. H. L. **„Autocar"**, Львів, Сенкевича 5. тел. 209-88. 1520 2—?

Фабрика Килимів — Ст. Ґалан, Глиняни.
Головний склад: ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 20.

Без огляду на значну звижку ціни вовни за границею продаємо по старих цінах артистичні килими з люксусової вовни, щоб дати змогу **Своїй Клієнтелі** ще в місяци серпні придбати першорядний товар по низьких цінах. Продаж ведуть виключно наші власні крамниці і комісові склади. Агентів не висилаємо, а тих, що підшиваються під нашу фірму будемо судово переслідувати. 1527 2—5

ПОТУ ніг, рук і пахвин уникнемо певно вживаючи спеціяльного пудру **CSAVE** ПРОБНИЙ ПАКЕТ 50 сот. Виключна продажа в перфумерії **Є. ФЕДЕРА** Львів, Сикстуська 2, Коперника 15 а і Галицька 16. 1180-?

Новий ґаз „BF"

виріб і патент „Авот" С. А. Явожно, **нищить певно блощиці,** домашні інсекти та їх заподі. Не залишає жадного запаху! Не ушкоджує домашніх предметів. Однорічна гарантія. Дезинсекції виконує Завед. **„НЕВЕГО"** Львів, Падеревського 9, тел. 236-51. 12—3843

„ВОДОТЯГИ"
Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.
Львів, вул. Пелчинська 22, — тел. 23-158, Станиславів, 3-го Мая 12.
361 6—12

РОВЕРИ ДНІСТЕР НАЙЛІПШІ 3128 14—15

Найкращі мужеські одяги замовляйте тільки в українській кравецькій робітні **М. БРУНЕЦЬ** Львів, Академічна 24. I. п. ч. 1220 тел.: 295-88.

Найдешевша виробня сітох до огорож **„СЯТКОДРУТ"** Львів, Замарстинівська 33. 1414 12—15

Інж. Юрій Пясецький
держ. уповажнений інженер будови
Львів, Мончинського 26, тел. 270-27.
виконує усі праці в обсягу: будівництва та промислової і житлової архітектури ч. 336 7—0

СПОРТОВІ ШАПКИ Й КАПЕЛЮХИ

поручає **БЕРКУТ** Бляхарська 14 Львів

Інж. Тарас Грушкевич
держ. упов. інжинір будівництва
ЛЬВІВ, ВУЛЕЦЬКА 32, тел. 261-07.
Виконує: пляни — статичні обчислення — будови.
ч. 1195 5—?

Оповістки.

Шановн. Земляків, які знають щонебудь про долю Миколи Литвицького, що жив на Закарпатті в селі Вижніх Реметах біля Берегова, прошу подати ласкаво вістку на адресу: Львів, вул. Шептицьких 3, I. п. Гал. Журба; або Ред. „Діла" для Г. Ж. 1515 2-2

Дирекція Жіночого Торговельного Ліцею Українського Інституту для Дівчат у Перемишлі оголошує **додаткові** вписи до I-ої кляси торг. ліцею на шк. рік 1939/40. Поваканційні вступні іспити відбудуться в дні 31. серпня і 1-го вересня п. р. Зголошення приймає і дає інформації Дирекція Жіночого Торговельного Ліцею, Перемишль, Татарська 4. 1-2

ЛІТНИЩА

ТРУСКАВЕЦЬ-ЖИВЕЦЬ вілля „Карпати" вул. Дрогобицька 27 поручає вигідне помешкання. Кімнати сонячні, ціни помірковані. 1135 31—45

С. С. СЛУЖЕБНИЦІ Пресвятої Діви Марії ведуть в Підлютім пансіон для гостей — добірна кухня, боровинові і сірчані купелі, світло електричне і водні ціни приступні. 1450 8-10

МЕШКАННЯ

3 КІМНАТИ, передпокій, кухня, сонячні, повнокомфортові — **Заdвірянська ч. 111.**

2 КІМНАТИ, передпокій, кухня, сонячні, повнокомфортові — **Красінського ч. 30, бічна Зеленої.**

2 КІМНАТИ, передпокій, кухня, сонячні, повнокомфортові — **Остроленцька 17, ріг Потоцького.**

2 КІМНАТИ, передпокій, кухня, повнокомфортові — **Совінського ч. 19, бічна Потоцького.**

2 КІМНАТИ кухня, сонячні, перший поверх, бальков 55 зол. **Короля Ліщинського 34.**

ВИНАЙМАЄ управа цих реальностей „ТРАНСАКЦІЯ" (Ігнат) Длугоша 1, тел. 117-94. 1510 3—0

КІМНАТА гарна, сонячна, умебльована о виправу. Байки 26/12. 1503 4-5

ВИНАЙМУ дві кімнати умебльовані (без) можливо з постійним харчем, особам, вул. Львівських Дітей 57 а. 1500 3-0

КІМНАТА, окремий вхід сонячна, телефон, лазничка з харчем від 1. вересня. Мохнацького (давня Мурарська) 62, III. **Литвиненко.** 1530 1-2

ВИНАЙМУ дві кімнати умебльовані (без) можливо з харчем, постійним особам. Вул. Львівських Дітей 57 а. 1500 3—0

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ГОСПОДИНЯ-кухарка потрібна зараз Зголошення: Терлецькі, Милятичі-двір п. Вовків к. Львова. 1529 1—2

АҐЕНТІВ шукаємо до ратальної продажі годинників, роверів, боттів, светерів. Зголошення: „Zdolny" Biuro Ogłoszeń Stattera-Kraków. 1525 1-1

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

КУХАРКА середнього віку, з довголітньою практикою шукає праці в місці, або на провінції від зараз або від 1. IX. 1939. Зголошення Винники, вул. Руська 1 є. у П. Пацюрків. 1534 1-3

РІЖНІ

СТОЛЯРНЯ М. ФЕДИНСЬКОГО Львів, вул. Зиблікевича 27, поручає по приступних цінах гуцульсько-мистецькі уладження власних проєктів, також галантерію й інші модерні ґарнітури. 2333 4?-52

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шиби, рами, оправа образів найдешевше — шклярство. **В. Стельмах.** Вул. Коперника 22, тел. 245-79. 1467 5-12

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ, гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА. Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1292 77-0

ЗНАНА з солідности виробів робітня роверів **Г. Залеського,** перенесена — Ягайлонська 20. 1581 1—1

ПОВІДОМЛЯЄМО П.Т. Громадянство, що ми відкрили крамницю з фарбами, господарськими артикулами, косметикою та хемікаліями при вул. Токажевського 42 (давніше вул. Городецька) ріг Королеви Ядвиги, тел. 246-34. В-ти Жирки. 1401 3-10

О. БЛАГОДІР, настрійник фортепіянів, піянін змінив адресу: Львів, ул. Личаківська 84, м. 7. Тел. 277-68. 1435 10-10

ЛЕДІВНІ — посезонова випродажа 10% опусту, Ропшпнер, Леґіонів 37. 1508 4-10

ПЕЧАТКИ, монограми, **ТАБЛИЦІ,** виконує найдешевіше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 8. 6-302816

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ЛІКАР
Роман ЛИСЯК
недуги шкірні, венеричні та лікарська косметика.
ЛЬВІВ, Оборони Львова 22 (давніша 1017 Сикстуська 56), Тел. 114-44.

Ординатор Шпиталя Народної Лічниці
Д-р Нарциз Лукіянович
спеціяліст нервових і психічних недуг
ВЕРНУВСЯ
й ординує від 3—5 год.
1516 Львів, Сапіги 5, тел. 114-10. 1-10

ПРОПУКЛИНУ у мужчин, жінок і дітей усуває без болю своїми патентованими бандажами нового винаходу ЗАВЕДЕННЯ
М. Фрайліха
Львів, вул. ген. Токажевського ч. 33. (давніше Городецька 36)
— — Тел. 271-11. — —
Ця фірма, перша і найстарша не лише в Польщі, але на цілому світі, здобула за свою 72-літню працю для добра людства золоті медалі, почесний докторат і численні похвали у краю і закордоном. 1470 8—10

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0,35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винайми і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
Остання сторінка 1/2	зол. 250.—
Остання сторінка 1/4	зол. 180.—
Остання сторінка 1/8	зол. 70.—

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. С-ки „Діло", Львів, Ринок 10.